

310871 ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 ఏ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 23-వ తేది బుధవారము
శ్రీ రక్తాక్షీనామ సంవత్సరము, చైత్రమాస శుక్ల చతుతి ర.

No. 19
సంచిక ౧౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాఢ గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావస్త్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవంతిది

శిలన్దుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెంకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును శరదనుతొలగించును.

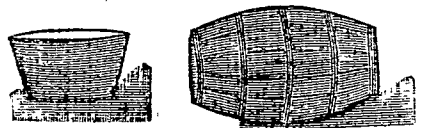

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
ముదలి దప్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాలోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కర్పు 6-4-0. ప్రతి ములు నుండదగినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుళెటివీధి మదరాసు.

తొట్టిస్నానము చేయు తొట్టు, పీపాలు

లూ, యస్, కుమరీగారి శాస్త్రప్రకారం 80 గాలనుల నీళ్లు పట్టుకట్టు చేతుబడిన తొట్టి 1-కి ఫరీదు రు 5-0-0 వ్రాటి
1-కి అద్దాన్సుముంగురూరు 2-0-0 లు పంపించవలెను. రయిలన్దేవును పోట్లు విలాసము వివరముగా వ్రాయవలెను. మావద్ద
యింకా నీళ్లకు కల్లుకు సారాయికి వుపయోగించు 20 గాలనులు మొదలుకొని 60 గాలనులవరకు పట్టునట్టి అన్ని సైజులపీపాలు
స్థానులో సిద్ధముగాయున్నవి. సైజులకు ధరలకు యాక్రిందవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

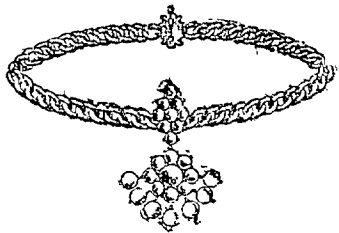
రాంజీదాసు, 82 చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

ఒక నాటిమాకు ఆర్దునిచ్చి మా నాణ్యమును తెలుసుకొన కోరెదము

శ్రీయు కిం త ము నం దు ధ రిం చు

చేయిను అడ్డిగె

6 సెం-13 సెంవరకు చేయవచ్చును మజూరి చేదారం సహా
రూ. 10-15 వరకు గలదు.

ఇ మి టే షన్ వ త క ము లు

ధర రూ. 30-50 వరకు గలదు.

172, పుట్టుకలఅందమైన క్యాటలాగు ధర రూ. 1-0-0.

ఉమిడి రామయ్య శెట్టి, గుం. స్నామిశెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు

రత్న పురుషలేవ్యం

కుక్క వస్త్రము తప్పక తగ్గించు. బలహీనతపోగొట్టి, బల
ము కలిగించును. కుక్క మేహమువల్ల వచ్చినదగ్గు, మూత రోగము
లు కూడా యీమందువల్ల తగ్గును. శుభవ్యాధులవలన చెడినరక్త
మును బాగువరచును. శ్రీ రు 8-4-0.

శగ లేవ్యం

ఏకాంతశగలేవ తగ్గించు అస్థితమందు. వధ్యములేదు.
వచ్చి డ 1-8-0 లు.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం- గోదావరిజిల్లా.

(ఉచితము)

1924-1925 సంవత్సరముకు

క్వాలెండరు

స్వాస్థ్యరీతిగా రక్తమూత్రము. సరియైన అద్రెసు వెం
టనే వ్రాయుడు. డి. యల్. శాస్త్రి & కో,
12, తంబుళెటివీధి మదరాసు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

19-4-24 తేది శనివారమునుండి 25-4-24 తేది శుక్ర
వారమువరకు రెండుసార్లు సాయంత్రము 6-15 నిమిషమున రాత్రి
9-30 గంటలకు శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15
గంటలకు కూడ యూనివర్సల్స్ స్క్రీమింగు సీరియల్ ని

ఈగిల్స్ టాలన్స్ మిక్సిడ్ భయంకర, ధైర్య,
కృత్యములు ప్రాణముతీయుట,
ప్రాణముపోవుట మొదలగునవిగల అధ్యాయము. (ఫెడ్ థామ్
సన్ & ఆన్ లిటిల్ ప్రధానాంశాలను ధరించిరి. ఉపకథలు
1, 2, 3, మొదటివానిము 6 భాగములు యూనివర్సల్స్
క్లబ్ బాక్సింగు సీరియసు ది లెదర్ ఫువర్స్ ఇంటర్ నేషనల్
స్టూడు య్ కామిక్ బాడ్ మాపబడును.

శుభవార్త

శర్మ - రి "రా. వి. చ. కె. టి. సి. పుక్రమము"ను
పుస్తకమును పంపిస్తాము. డి. కె. పుస్తకములు, పేర్లు,
దిశానిలు వగైరా, నాటికి 60 లు లభము నొందు
వాగు. తె. కె. పుస్తకములకు, చట్టములలో
ముఖ్యముగా ఉన్న ధర్మములు, శిక్ష, మనోబాహు
యింకా ననేక గుణములు లభింపు. వెల రూ. 1-4-0.

శా. తి. గ. - నా. లకు రు 1-12-0

వేకుళేరి శ్రీనివాసాచార్యులు, బంగళా, చిత్తూరు.

ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము

ఈ ఆహ్వానములలో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి
మానలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము,
భూతవైద్యము, నాగైక్యములు, అమెరికావారి చీట్లపేక తమా
షాలు విచిత్ర వివోదకద్యము గలవు. ఇం తే గా క మనుష్యుని
మామముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీమముతో
గమాధియగుట శరీరములేని తలకాయచేతి మాంలాడించుట
భూమిపైన గజముయెక్కిన గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా
నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ
ములు చదివిన అత్యుత్తముగా మేజక్ చేయగలరని గ్యారంటీ
యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల 4-0-0 లు (211:88.6
సి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా)

గుంటూరు ఆంధ్రదేశ కళావంతుల సంస్కరణ సభ

అహ్వన సంఘాధ్యక్షి, అధ్యక్షకోవన్యాసములు

ఈ నెల 19 న తేదీని గుంటూరులో ప్రారంభమగుట

స్వాగతకోవన్యాసము

యస్. ఆంజనేయులు బి. ఎ. బి. యల్., గారు ఆర్థికక్షణభారము వహించి, దేశోద్ధానము గుర్తించి, స్వస్థమైన మరియు దైవసేవ కన్న సంఘసేవ ప్రాముఖ్యతను ముక్కువగా తలచి, లోకోపకారము చేసిన నుద్దేశించి, ఈ సంఘ సంస్కరణ ద్వారా మానవకోటి ముక్తిగలదని పూహించి, స్వశ్రమను నిగ్రహించి, ఈ సభను జయప్రదముగా గావించి, తన మానవత్వమును సాగకపరుచుకో నిశ్చయించి, మాయగు పూర్ణానుగ్రహముంచి, మా విజృంభితులగు గౌరవముచి, ఈ కార్యమును సెవేష్ట దయచేసిందలకు వారికి మహా ఉత్సాహపూరితములగు మరియు విశ్వాసపాత్రములగు సమస్కృతు లానరించుచున్నాను.

ఈ సంఘ సంస్కరణ సభయందు విశ్వాస ముంచి, సంస్కరణప్రియులై తమ శ్రమను ఆందముగా మార్చుకొని, ఈసభకు దయచేసినందులకు తమ కందకి మందము లాచరించుచున్నాను.

మహోదాశ్రీ గుడిసేవ వెంటటటుబట్టియగారు ఈ సభను జరుపదలందుటకు కంఠము కట్టుకొనిన గుంటూరువాసు లకును, నాకును, యెక్కువ తోడ్పడి మటువరాని మేలులకిరించుటలో వీరు పడిన శ్రమలు కడు క్లామాపాత్రము లగుటయే గాక నమస్కారార్హతగాడా జెందుచున్నదని చెప్పక తప్పదు.

గుంటూరు వాస్తవ్యులందరు సంస్కరణాభిలాషులై కష్టమనక, ఈసభను జయప్రదముగ జరిగింపగలదులకు చేసిన ప్రయత్నములకు ఆర్థికానర్హత సెంచక నామందు యెక్కువ నిగహించి నన్ను ఈపదవి కెన్నుకొని నందులకును వీరచర్య కడు ప్రశంసనీయమగుటయేగాక మందస్కారము పొందుచున్నది

ఈ సభను సేవనమావేశముతో అంత మొందింపక సంస్కరణాభిలాషులందరు సభ్యులయి యుక్తమనట్లుగా కార్యనిర్వాహకలను యెన్నుకొని యీక్రింద నమోదుచేసిన లోపములను మరియు తదాభిమానులు నూచించు యితర లోపములను తగు సమరణగునంతవరకు యీసభ కొంతకాలము జరుగునట్లు యేర్పాటులు చేయకొరుచున్నాను. బ్రాంచి ఆక్కిలుల వీలైనన్ని చోట్ల యేర్పాటుచేయవలెను. ఈసభ జరిగించగలదుల కొంత మూలధనము చేర్చవలెను.

(ఎ) వేళ్ళలు, వెలయొడ్డు, కుటలులు, సానులు, దేవదాసీలు, సడుపుస్త్రులచే జీవించువారు, బోగంవొడ్డు అను మొదలుగా గల యిత్యాది కడుపాపములైన స్త్రీ వాచకనామములతో ఒక కులమును యేర్పరచి, బాల, బాలికలు, సంసారస్త్రీలు, పురుషులు, యీ కులములలోని వారుగా యెన్నబడ్డచు అక్షలమున కిడిన (కళావంతులు - బోగంవాండ్లు) మొదలుగా గల నీచనామములతో పిలుచుట, పిలువబడుట గమనించిన నిజమయిన మానవత్వభావము గలిగిన ప్రతివ్యక్తియు మానవకోటిని యిట్లువరాభివించుటకుగరించి కంట తడిపెట్టకపోడు. ఇట్టి నీచవృత్తులు ఆనాడముగాగల నొక తెగ లేక కులమువ్రుండుట మతమునకు తలవంపులుగా లేకపోతేను. ఇంతకాలము నుండి మతమంత కళంకసహితముతో నెట్లునగించియున్నదో చెప్పట కడునాశ్చర్యము. ఇది మతలోపమని చెప్పక తప్పదు. నుతను ఈ కళంకమును సహించిన సహించనిండు! అర్థము లేక కేవలము దయాహీనమయిన ఆక్రమముతో కొంత మానవకోటిని ఈకులము వాడలని పిలువబడుటయేవ్వ క్రియు అంగీకరింపజాలను. అంగీకరించుట కేవల మమానవము గనుక సభవారు మరియొక పేరును ఆలోచించి ఈసభ అంగీకారమునకు పెట్ట కొరుచున్నాను. అంగీకార మొడిసిననామము పాఠశాలలో విద్యనభ్యసించు బాల బాలికలకును యావత్తులకు పురుషులకు వర్తించునట్లుగా గవర్న మెంటు ఆర్డరుపొంది, వేశ్యావృత్తిలో నుండి స్త్రీలను తప్ప నురెవరిని గాని యేకారణకల్లనైన ప్రైవేటుములతో బింబము గొప్పొత్తుకు పాత్రతజెందు నేరముగా భావించుటకు తగిన యేర్పాటు చేయవలెను.

(బి) మనము ప్రతిపూర వివాహములు ప్రోత్సహించుచు కడునీచమగు పద్ధతియని లోకాభిప్రాయమగుటయేగాక బీద

బాలికల వివాహములు జరుగుటలో గొప్ప ఆటంకములుగా వున్న కట్టుము లాచగము పూర్తిగా నిరసించుచుండవలెను.

(సి) వివాహదులలో వేళ్ళలను ఆటపాటులకు ఆహ్వానము చేయు నాచారము వీరివృత్తి నీచత్వముకన్న నీచతరమని నెల్లడి చేసి వీరిని వివాహదులకు ఆహ్వానముచేయుట, మాతృ, దేశ ద్రోహకరములగు పనులుగా పరిగణింపబడుటకు యెట్టి ఆక్షేపణ లుండజాలదని, సహృదయముగా నెల్లడి చేయుచుండవలెను.

(డి) ప్రతివ్యక్తిచేతను ప్రతి మతముచేతను కడునీచముగా పరిగణింపబడు వ్యభిచారవృత్తిని ఆచారముగా గలిగిన అపవిత్రులయిన స్త్రీలను, స్త్రీ పాతివ్రత్యవహత్యమును బోధించు హిందూమత జేవనానులు ఆటపాటుల నిమిత్తము వీరిని ఆహ్వానముజేసి అపవిత్రము లగుటయేగాక సదరు దుర్వృత్తులను ప్రోత్సహముజేసి దేశమునకు కొంత అపకారమును కలుగజేయుచున్నది గనుక జేవనానులకు నాకరిని మగవారినిమాత్రముంచి ఆడవారిని నిలిపివేయుటకు తగిన యేర్పాటులు చేయవలయును.

(ఇ) కేవలము అజ్ఞానములలోను బాల్యములో నున్న బాలికలకు బాల్యవివాహము జరిగించుటచే, విరేతువులయిన కఠిన పారియందు భూతదయాపశ్చాత్తాపముతో, వారు తిరుగా నీతి బాహ్యముననవ్యభిచారవృత్తియందే బిండావుండగలదులకు నున్న, వారిజన్మ దుఃఖభాజనము గానండ నుండగలదులకును, వారికి విరేతువివాహములు జరిగించినమాదిరిగా వేశ్యలు తమ నీచవృత్తులను గుంచి పశ్చాత్తాపబడి వారివృత్తులు బాత్తుగా మారివేసి వివాహములు కోరినపుడు జరిగించుకొనుటకు తగిన అపకార మియ్యవలెను. అట్టి వివాహములు బాగా అమలులోనికి వచ్చునంతవరకు ఈ సభయే జరిగించుచుండవలెను.

(ఎఫ్) ఆటపాటులలో స్త్రీలను తోడ్పడుపురుషులు నామకహ వివాహము జేసికొని వారు వారితో అస్వాధీనులై వైవాహికలై తమను అగ్నిసాక్షిగా వివాహముచేసికొనిన తమ భార్యలను జ్ఞాపకమువచ్చినపుడు మాత్రము బానిసలుగాచూచుచు, స్త్రీ పోషణకు కాకుండు లగుచున్నారు గనుక, వీరు యితర వృత్తుల నవలంబించునంతవరకు వీరికి వివాహములు జరుగుట నిరుత్సాహము చేయవలెను.

(జి) ఈసభవారి ఆధిపత్యముక్రింద సభవారు ప్రోగుచేసిన నడబుద్ధితో ముఖ్యముగా (ఇ. యఫ్.) వైరెంతుకలములలో కనుబరచిన వారినిమిత్రము నొకవృత్తిపాఠశాలను యేర్పాటుచేయవలయును.

(హెచ్) వెంపుళ్లను బాత్తుగా నిరసించుచుండవలెను. అధ్యక్షకోవన్యాసము

బళ్లారి వైకొట్ల కకిలు యస్. ఆంజనేయులు, బి. యల్. బి. యల్. గారి అధ్యక్షకోవన్యాసమునం దీక్రింది భాగములు ముద్రితములు:—

కళావంతులకుల మెప్పు డేవీతిగా పుట్టినదని చర్చించుట వాచక్యము. శాస్త్రములలో నాధారముల వెదకుట సహిత మనవలయును. సంఘక్షమమేకదా యెన్ని శాస్త్రముల ముఖ్యోద్దేశ్యము? అన్ని శాస్త్రములను నీమూలయంత్రము ననుసరించియే చేయబడియున్నవి. విశేషజనులకు విశేషసఖము నిచ్చుకార్యమే నీతిసమ్యక్తమని శాస్త్రవేత్తలంద రంగీకరించిరి కదా దీని ననుసరించియే రాజ్యాంగచట్టములును జేయబడినవి (బ్రహ్మక్షత్రియ వైశ్య కూడ్రులను చతుర్వర్ణములనా రీనీతిప్రకారమే యేర్పడిరి. బ్రాహ్మణులను జ్ఞానమునంపాదించి యితరులకు బోధజేయువారు. క్షత్రియులను సంఘమును నాయకపాఠాలై కాపాడువారు. వైశ్యులు వాణిజ్యశాస్త్రనిపుణులై వ్యాపారము చేయువారు. మరియు కూడ్రులను వ్యవసాయము మొదలగు నితర వృత్తులను జేయువారు. ఈనాలుగువృత్తులనా రున్నగదా సంఘము బాగు పడును. వృత్తుల ననుసరించి యేర్పడిన నీ చతుర్వర్ణములు కులములుగామారి కుడకిప్పటికి నాయావృత్తుల ననుసరించి యనేక పేల కులములుగా పరిణమించినవి, ఆయాకులమువారి యోగ్యతలనుసరించి మర్యాద లేక్కడను, క్రమక్రమమున ధ్రోగ్యతను సంపాదించుటకష్టమై పుట్టుకనుండియే మర్యాదనుకొరుచు వచ్చిరి.

ఇట్టి మర్యాదనిచ్చుట జ్ఞానాంధకారంబున నుండుజనులకు సాధ్యమేకాని జ్ఞానలవమున్నవారికి పీలుండదు కదా. మన బ్రాహ్మణేతరసంఘ మి కారణముననే యేర్పడినదని నాకు దొచుచున్నది. ఈ భేదములనుండి పరస్పరానురాగము శూన్యమై పరస్పరవైషమ్య వాభివృద్ధియై యొకకల్యణములేక యున్నాము కదా. సర్వసహాదరభావ మొంతెంత వృద్ధిచుకునో యంతంత సంఘము బలపడును. ఈభావమును వృద్ధిచేయుట ప్రముఖులయినవారి కర్తవ్యము. కులభేదముపోగొట్టు సంఘసంస్కరణమే పరస్పరవైషమ్యమును రోగమునకు మందు. స్వరాజ్యము కావలయునని యుండెయోజేక్షకులందఱును మొఱపెట్టుచున్నారు. దా. సంఘసంస్కరణ లేనియెడ స్వరాజ్యమువచ్చినను సెమ్మది యుండదని తోచుచున్నది. కాన రాజ్యాంగసంస్కరణమును నిజముగాగోరు నెదలందఱును సంఘసంస్కరణజేయ నుద్యుక్తులు గావలయును. మనసంఘమునకు దుర్బలము గలుగజేయు రెండుకులము లున్నవి. పంచమకుల మొకటి. రెండవది కళావంతుల కులము. ఈరెండును సర్వసహాదరభావమే నీతిబీజమని ఘోషించెడిధర్మశాస్త్రము లన్నిటికి బ్రత్యక్షవిరోధములుగా నున్నవి.

ధర్మశాస్త్రముల సారమునంతయు నీ చిన్నకోకములలో నిమిడింపబడి యున్నది. “మాతృవత్సరదారాణి పరద్రవ్యా నిలోష్టవత్. ఆత్మవత్సరభూతాని యఃపశ్యతిపశ్యతి” అనగా పరస్త్రీల నందఱిని మాతృ భావముతోను, పరద్రవ్యము దుమ్ములైన సర్వప్రాణులను తనవలెను నెవరు భావించుటలో వారే పరబ్రహ్మతత్వపెరిగిన జ్ఞానులు. ఇందులో మూడు నడకడిక ధర్మములు చెప్పబడి యున్నవి. స్త్రీయాశా నిర్బంధము. ధనాశా నిర్బంధము. సర్వసహాదరభావము కలిగియుండుట. పంచమకుల మనునది వైకనిన మూడవ తత్వమునకు విరోధించి యున్నది. వారి నంత్యజులుగా భాించి మానవాధములుగా జూచుచున్నాము గదా. ఇట్లు వారిని జూచుటవైషమ్యమును దప్పక గలిగింపదా? జేవునిని సర్వముడని భావింపదా? ఇట్టి భావమున కీయంత్యజకులము నిరోధము కాదా? నీతి యొకటి కార్యము మతొకటయిన హిందువులకు గౌరవముండునా? హిందూసంఘాలోగ్యము వాశముచేయు నీ కులమును మార్పునరకు సంఘమెన్నటికి బలపడుదుకదా. అనేకస్థలములలో బాధలనోర్వలేక యీకులమువారు క్రైస్తవమత వశలంబించుట కెల్లరకువిదితమే. ఆ భేదగుణమును సాటింపు హిందూమతము భేదగుణము సాటింపుచున్న దని క్రైస్తవులు వాక్రుచ్చి చెప్పుచున్నందుకు నిదగ్గనముగా నీకులమును జూపుచున్నారు.

రెండవది కళావంతుల కులము. ఈకులము పంచమకులమునకంటె నధమతరగతికి జేరినదని చెప్పవచ్చును. అంత్యజులు దేవారీతిగా నస్పృశ్యులయిన నీకులమువారు నీతిశాస్త్ర ప్రకార మస్పృశీయులే కదా. ఈకులము నీతియభిప్రాయమునకే విరోధమై దుర్మితిని బ్రచరింపజేయునది గాన దీనినుండి హిందూమతమునకే యగౌరవము గడిగియున్నది. మనోనిగ్రహమే యీ పరసాధనమని బోధించు హిందూమత మి కులము హితమని యంగీకరించుట విరోధమయినది కదా. వైశ్లోకములో జెప్పిన మొదటి నీతి నీకులము నాశముచేయుచున్నది. కాన నీరెండుకులములెంత త్వరలో నశించి మారిపోవునో యంత దేశమునకు డేమముగా నుండును.

వేశ్యలయొక్క ప్రకృతపుస్థితి జూచినను వీరివృత్తి మారవలసియున్నది. ఆంగ్లేయవిద్యను బాగుగ ఓర్చిన నితర కులమువారందరు వేశ్యలవిషయమై తమ యభిప్రాయముల మార్పుచున్నారు. వేశ్యలను బూర్వమునలె నాదరించుటొప్పపడదు. వేశ్యాసంబంధ మనుదితము కాదను నభిప్రాయము మారుచున్నది. వేశ్య లిండ్లకు బోవుటయును వారి యాటలఁ జూచుటయును మిగుల నయిష్టస్థితికి వచ్చుచున్నది. వారిండ్లనుండి మాంగళ్యము తెచ్చు పద్ధతి సహితము నిలిచిపోవుచున్నది. నేవాలయములలోని దాసీ సేవమాత్రము యథారీతిగా నున్నది. ఈకారణములనుండి వీరి యాదాయము చాలాగి హీనదశకు వచ్చుచున్నది. వీరికి ఖర్చులు పెండు. ఆదాయము తక్కువ. సంసారము రుపుపెట్టు! ఇంత యేకాక హీనక్రమమునకే దేహము నమ్ముకొని యెట్టివారి సహవాసములనయినజేసి పడరాని బాధలబడుచున్నారు. వీరి దురవస్థ నిట్టిదని చెప్పటసాధ్యముకాదు. ఇదికాక వేశ్యాకులములలో వారికి గలధర్మకట్టులు నశించినవి. వ్యభిచారవృత్తిఁ జరుపు స్త్రీలందఱును వేశ్యలని పిలువఁ బడుచున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో నీకులమువారు తమబాలకు నాంగ్లేయ పాఠశాలకుఁ బంపుచున్నారు. ఆంగ్లేయవిద్యఁ గొంచెము నేర్చినవారికిగూడ వ్యభిచారవృత్తిఁ జరుపువారిచేన నసహ్యత గలిగి వాతతో నుండ నిష్టపడరు. కాన నేరితిజూచినను నీవృత్తి యెంత త్వరలోమారిన నంత నీకులమువారిని సంఘమునకును డేమమగును.

పైమాడ్చుట కావలయునని యావులమువారు తీర్మానములజేసి యితరభులములలోని పెద్దల సహాయముగోరి వదలక పాటుపడుచు వచ్చియొడ్డల వైయుద్దేశ్యములు నెరవేరువనటు కెంతయు త్రము సందియము లేదు.

బ్రిటిష్ శాసన పరిషత్తునందును కోరువాద మగుటచే కాలము
మించినావు లోక గాంధీగారిని విడుదల చేయవలయునని క
క్రింద సంతకము చేసినవారు మిమ్ములను కోరుచున్నారు. గాం
ధీగారి సిద్ధాంతముల విషయమునకు వారిమరణము అవాంతరము
నందున నట్లు చేయుదు. ఇట్లు విధేయులు.

వైకంసత్యాగ్రహము

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు వెయ్యిరూపాయలు విరాళము నొసంగిరి

టి. ఆర్. కృష్ణస్వామయ్యగారి ప్రకటనము

దివానుగారు కాంగ్రెసునాయకులతోను ఇతరులతోను సంభాషించిరి

1000 రూపాయల విరాళము

శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు పంపిరి

వైకంసత్యాగ్రహ నిధికి నేడు చెన్నపురినుండి శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు వెయ్యిరూపాయలు విరాళముగా పంపిరి. (ఆ. పే.)

* * * * *
వైకంసత్యాగ్రహసంఘమువారిచే మొన్న నాయకులుగా నెన్నుకొనబడిన కృష్ణస్వామయ్యగారిని సంఘసభ ముగిసిన వెంటనే వైకంసతో అరెస్టుచేసిరి. అప్పుడు అయ్యగారిటుల ప్రకటించిరి.

మీరు అరెస్టు కాబడకుండునట్లు ప్రయత్నింపవలెను అని మహాత్ముడు నాకిది వరకు తంత్రి వార్తనువేసినాడు నేను వైకంస రాజుండ నుండవలసివని కొందరు తలంపరచుచు. నేను వారము రోజులు వైకంస రాజుండ నుండిన, ఈలోగా ఏర్పాటులన్నియును పూర్తియైనవి. కాపిరి కాంగ్రెసుసంఘసభ జరిగినవఱకు వైకంసరాజు: నేను ముఖ్యముగా తలదిగి. అదియను జరిగింది. అది వరకే నావైన వారంబు యియ్యబడి యున్నదిగాన నేనికను వైకంసరాజు: నేను పరార్చేయితిని కేరళ ప్రభుత్వమువారు కొందైన కలంపక మానరు. గాన నేను తప్పించుకొన జూచుట యిక్కడెంతమాత్రమును పొడిగాదు.

బాల్గోనపుగారు నాయకులుగా నున్నపుడు సంస్థానాధికారులు అరెస్టులపద్ధతి నవలంబించిరి. ఇప్పుడు వారాపద్ధతిని విరమించిరి.

నేనుగూడ మొదటి జైలులోనివాడనగుటచే ఆశ్చర్యమును మిగల్పకుండుటకే నన్నుగూడ నిపు డరెస్టుచేసిరేగాని వలంటిరు లనిపుడు వారరెస్టుచేయుటలేదు. ఇప్పుడు కలంటిరులు పోలీసు వారును ముఖ్యముగా నిలవబడుచున్నారు. కలంటిరులు ప్రక్కదారిని చూచుట పోచుచుండుదురు. పోలీసువా డొక్కడు చూచుక. ఇప్పుడిది యే జరుగుచున్నది. ఇటుల కొంత కాలము మన మోమిలో సత్యాగ్రహమును సాగించిపో విజయము కలుగుట కష్టముగాని దీనిలో నొకప్పుడు ప్రమాదమున్నది. ఇతర ప్రజల దృష్టాంతమును కలిగించుట కెప్పుడు అరెస్టులతో పోవుటచే ఉత్సాహము కలిగించుకొనవలెను. కలంటిరులు అరెస్టులను పిమ్మట ఉపవాసములను ఉత్సాహ సాధనములుగా నుండెను. ఉద్యోగులు అరెస్టులు మానిరి. మహాత్ముడు ఉపవాసములను మానిరినను గాన తేలియును నిరత్యాగమును చెంద గూడదు. ఇప్పుడే దీక్ష అత్యవసరము. సత్యాగ్రహ మేమో జరుగక మానదుగాని ఆత్మాటముండదు. ఆత్మాటములు లేనిమాత్ర మెక్కడను విడుదలు కాగూడదు. భగవదామల తత్వము సరము. కలంటిరుగా భవమును వందలకొదిలగుటకలంపకమానకలెను. సత్యాగ్రహ ఆంధ్రము చక్కగానున్నది. పని జరుగుచున్నది. కాకలంపకముచేయుటలోను రాజుండ చేయియును పంపుయందైన పో పని నిర్విరావముగా జరుగుచుండును. విజయము నిశ్చయము.

వైకంసో విజయము కలిగినను దానివలన మోచుచుండు పంకములకు లాభము కలుగదు కొందరు సంతోషించుచున్నారని తెలియుచున్నది. అది పొంతాటు. ఏమనగా పూర్వచారకులకు మూలస్థానములను పావులలో వైకంసాఖ్యమొందిగాన నచటపంపముడు తేజాలయ సాహస్యమున కేగుటకు సాకర్యము లభించిన పో సకముపోసిరిగలదు. దానిఫలితము కేరళము:ందంతటను స్పష్టముగా తేలగలదు. సమలగు దొరకనమువారు ప్రతిపక్షముగా నేర్పడుటచే విజయము చాల ఫలకంతమగును గాన వెనుకంజవేయకడదు. అప్పుకృత్యము ప్రధానస్థానము వైకంసోనే మనము నమరమును ప్రారంభించితిమి. ఇప్పుడెట్టి సంకలమును

తోటుపాటును గూడ వుండరాదు. భవమును జనమును కొందరు లేకుండ పంపుడు. కేరళరాష్ట్రము నందలి శ్రీమంతులును పురుషులును యీ భారమును ముఖ్యముగా వహించవలెను. కేరళమిదివరకొకసారి భారతమునకు సంతాపము కలిగించినను వేరొకసారి ఈ అప్పుకృత్యాకావము నీసారి నిర్వహించుటలో ముందంజవేసి జేకమాత కానందమును కలిగించ గలుగుగా" అని టి. ఆర్. కృష్ణస్వామయ్యగారు కారాగృహమున కేగుటకుండు ప్రకటించిరి. (ఆ. పే.)

22 వ తేది సత్యాగ్రహము

32 మంది సత్యాగ్రహము చేసిరి

ఉత్తరపురొడ్డుకు 22 మందియైన కక్కిన మూడురోడ్డులకును చెరువుగూడను మొత్తము 32 మంది కలంటిరులు నిన్న సత్యాగ్రహము నవలంబించిరి. ఈసంగతి ముందుగా సత్యాగ్రహసంఘమువారు పోలీసువారికి తెలిపిరిగాన వారు నిరోధములేర్పాటుచేసిరి. రామస్వామిశాసాకరు, డాక్టరు ఎం. ఇ. నాయుడు, గోవింద చనూరు, అచ్యుతరమణగార్లు కలంటిరులు నడిపించిరి.

వలంటిరులకు దివానుకు సంభాషణ

అట్టింగు దివానుగా కవుడచటనుండి మిరేల వచ్చితిరిని కలంటిరుల నడిగిరి. "మేము మానామృతము నిలువబెట్టుకొనుటకే వచ్చితి" అని ప్రభుత్వోద్యోగమును వదిలివచ్చి యొక కలంటిరు తెలిపెను. "ఇది సంస్థానమునకు సంబంధించిన విషయము దీనితో యిరురులకు సంబంధమేమియును లేదు." అని దివాను చెప్పగా "నేను మొదట భారతీయుడను. భూమియగు యీ దురాచారమును తొలగించి పంచమసాక్షులకు తోడ్పడుటకే కోరింబుత్తూ ననుండి వచ్చితి. నేను హిందూవత్సవుడను గాన నాయతమునందు దురాచారములు ప్రబలుటకు నేను సహించజాలను. మరణమేరకు ధర్మవిరుద్ధములగు కార్యములు జరుగుచుండగ నహింసకాలము" అని అయ్యగారు గాండవ (కలంటిరు) గారు తెలిపెను.

దివానుకు కాంగ్రెసునాయకులకు సంభాషణ

నిర్ణయము ప్రకారము తాలూకా కచేరీ వద్ద కాంగ్రెసునాయకులును సేవకులును దివానును కలిసికొని చాలనేపు చర్చించిరి. "గామపీఠులకును రాజపీఠులకును భేదమున్నది. గామపీఠము వ్యక్తులకు చేరినది. ఇబ్బందులను తొలగించుకొనుటకు మీరు మహారాజుగారి యొద్దకు ప్రతిభులను పంపుట, ప్రజాకలినిధి (శ్రీమల్లుం) సభలో ప్రతిభులవ్యవహారా ఆడిగించుట, కానకభల్లూ నడిగించుట మున్నగు సాధనములుండగా మీవారనినందరితోందరడడసత్యాగ్రహమును ప్రారంభించితి. వైగా దీనిని అఖిలభారత సమస్యగాగూడ చేసితి. ఈపీఠుల వెంట మహమ్మదీయులను క్రైస్తవులను నడువనచ్చుచున్నామట నిజమేగాని ఆచారములు వచ్చుచున్నది. టి. కే. మాధవగారు తేజాలయములలో ప్రవేశించుటకు గూడ మామృతముగలదిని మొదట ఆంధ్రోద్యమము ప్రారంభించెను. అదియే ఇటుల కలిగించింది" అని దివాను నడిపెను.

"సాంకేతికములను గూర్చిన చర్చలకు లాభ మేమియును కలుగదు. అప్పుకృత్యము తొలగింపవలెను. అందులకు 1845 వ పుత్తరువును అదలు జనపుటయే గుంధిసాధనము. సవర్ణమొదపులకు గవ్యములగు పీఠులన్నియు ఆ కర్ణమొందువులకు గూడ గవ్యములేమి మిగుల ప్రకటించవలెను. పూర్వచారకుల ఆశ్చర్య కలదురా? అది ఎప్పుడును యుండనే యున్నది. కొన్ని ఏడ్డకేరము పాఠశాలలోనికి వంచములను రాసియుతలెని దొరకనమువారు ప్రకటించినపుడు గూడ వారా తేపించక పోతే దుగాని యిప్పుడది ఆంధ్రరించి పోయినది. దొరకనమువారు వైర్యముతో పని చేసినచోయే ఆశ్చర్యమునుండదు. ప్రవాళిపామును తెలిసికొనిగోసో సంస్థానమునందలి ప్రజలందరి అభిప్రాయమును తెలిసికొనగోరెనను" అని కాంగ్రెసు నాయకులు తెలుపగా అది ఆసాధ్యమని దివాను తెలిపెను. ప్రజలలో కొందర కవర్ణములవా రనియు కొందరకవర్ణులనియు భేదము చేయ

గూడదని నాయకులు తెలిపిరి. "ధర్మములు కార్యముగా నుండువిధము" డాక్టరు నాయకులుగారు తెలిపిరి.

"మీరు సత్యాగ్రహమును నిలుపుడు. అందఱును నేర్వచ్చుగా నడుచుటకు ప్రత్యేకముగ పీఠులను వేయుచుండెను" అని దివాను తెలిపెను. "మేము మానామృతము దిలుపుకొనగోరెనను" అని నాయకులు తెలిపిరి. "పోలీసు కమిషనరును జిల్లా మేజిస్ట్రేటును వెడలిపోయినచో కాంగ్రెసువారు దౌర్జన్యము చేయకపోయినను కొట్టుట ప్రాణనష్టము కలుగక మానదు. మీరు దౌర్జన్యమున కంత మాత్రము సంగీకరింకరని నేను పూర్తిగా నమ్మెదను గాని ప్రాణనష్టము కలుగకమానదు." అని దివాను నడిపెను. "దొరకనమువారు న్యాయముగా పరిపాలించుటలేదు. ప్రజల మామృతమును తొలగించుచున్నారు. అని ప్రజలు తలంచుచున్నారని మీరు మహారాజుగారి కేరగింపగోరెనను" అని గోవింద చనూరుగారు నడిపిరి.

"కాంగ్రెసువారు చాల ఉదారబుద్ధిగ నున్నారని నేనెరుకదును. మన అభిప్రాయములను వ్యవస్థాపించి గ్రహింపఁజేయిమిగాని సమాధానము వదురుటకు వీలులేనందెను" అని దివాను ప్రశంసాపూర్వకముగా నడిపెను.

పూర్వచారులతో సంభాషణ

నిన్నుచర్చాసభాము దివానుగారి బసలో పూర్వచార పరామితులతో దివానుసంభాషించెను. "నవర్యులలో వాచ్చురం దివతిహముగనున్నారు. పంచములు తేజాలయములలోనికి రావలెననిగూడ కోరుచున్నాను. కాంగ్రెసువారిసహాయమును బడయుటకుమాత్రమేమిపుడనివచ్చుచుండును వదిలివేసి. క్రైస్తవులు మహమ్మదీయులు మున్నగు మతాంతరులచాడ నాపీఠుల వెంట నడవగూడవని ఆజ్ఞాపించుటయే కర్తవ్యము అని తేజాలయపుభూమిలో చేరినవిగాన పంచముల కెట్టికట్టను లేదు. చిరకాలముండి వచ్చుచున్న యీ ఆచారమును తొలగించిన హిందూమతభర్తయునే భగవంతు కలుగును. గాన దొరకనమువారు హిందూమతమును కాపాడవలెను" అని పూర్వచారపరామితులు తెలిపిరి. "మేము శ్రద్ధగా నాలోచించి పనిచేసెదము" అని దివాను తెలిపెను.

దగ్గరచారులను వేయించుటకు దివానును ఉద్యోగులను ఇతరపీఠుల వెంట తిరిగించిరి.

సామంతముల బహిరంగభగ జరిగినది.

నిన్నటి ఆర్. కృష్ణస్వామయ్యగారి కేసు విచారణ జరుగలేదు.

ఒక వలంటిరుకు శిక్ష

వెళ్లగూడని స్థలమునకు వెళ్లుటలు ప్రజలకు బోధించి నందులకు ఎం. కే. నారాయణశాసాకరు (కలంటిరు) గారికి కొడు యాం మేజిస్ట్రేటు ఆరు నెలలు విడిచెను.

అఖిలభారత మహాత్వరీమహాసభ

భాంబయి:— అఖిల భారత మహాత్వరీమహాసభయొక్క సప్తమసమావేశము నిన్నటి దినమున భాంబయిలో బాబు గోవిందదాసుగారి ఉభయక్షిరిక్రంద సమావేశమయ్యెను. ఆధ్యక్షుడు తన యంతశ్శాస్త్రమునందు, తమ సంఘములోని సాంఘిక, నర, రాజీయ సమస్యలను గురించి చర్చించెను. మహాత్వరీ సంఘములోనివారు చాచాపు అంకరకు రైతులే. ఇందధికభాగము మార్కెట్. మహాత్వరీ యంతటల తేవాద్యులన్నిటికి అధ్యక్షుడు చాల కోరించి ఇకవిద తేవాపర్యముండ దెక్కడు శ్రద్ధవహించవలెనని గోరెను. తమ సంఘము వారికి ప్రత్యేక తాతీయ విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించ వలెననియు తమ సంఘములోని యంతటలను, పార్లమెంట్ విషయములం దవధికము సంపాదించుటకుగాను విశేషములకంటి ప్రోత్సహింపవలెననియు నుడిపెను. తరువాత సభ్యులకు గోక్షణనుగురించి హిందువులకు విజ్ఞాపన మొనర్చుచు ఈ విషయమును మహాత్ముడీ ప్రోదవలతో బోరాడక, ఆర్థిక కారణములచే వారి సంగీకరింకే యుటకు ప్రచార మొనర్చు వలెనని గోరెను. తరువాత, అతిబాల్యవివాహముల నిరసించుచు, కన్యాకుష్టుముల వద్దతిని ఖండించుచు, శ్రీవిద్యను ప్రోత్సహించుచు, తీర్మానము లొనర్చుడెను. ప్రతిజిల్లాలోను మహాత్వరీల కొరకు ప్రాథమిక పాఠశాల స్వేచ్ఛవలెనని గోరెను, క్లాసు ఏరియాల విల్లును ఖండించుచు తీర్మానము లొనర్చుడెను. (ఆ. పే.)

అస్సాము ప్రభుత్వము

వెబ్బెరు ఆర్థికసభ్యుడుగా నియమించబడెను

పిల్లంగు, ఏప్రిల్ 22:—అస్సామప్రభుత్వములో ఆన రులో కల్లూ. జె. రీడ్లుగాను 6 నెలల సెలవుమీద యింగ్లాండు పోవుచున్నందున గుర్మాశాల్లి కమిషనరు. ఇంజెబ్బెరు గారు ఆర్థికసభ్యుడుగా నియమించబడిరి. (ఆ. పే.)

బొల్లివిడు-కుట్రకేసు

సెషన్సుకోర్టులో విచారణ

ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షులు

కామినామ, ఏప్రిల్ 22:— కామినామ సెషన్సుకోర్టులో విచారణ జరుగుచున్న బొల్లివిడు కుట్రకేసులో ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షులు...

ఈ నలుగురు ముద్రాదారులు తాము దోషులుగా గానునని వాదించిరి. క్రింది కోర్టులో వీరు వాదించలేదు. సెషన్సుకోర్టులో నీదినమున వీరందఱును ముగ్గురు లాఠీదారు వాదించుటకు నిరామితులగుచు నున్నారు. దాక్షకు మణిలాలు (గత) గారు మోక్షుడు ఉన్నానీ, మజిలీ అహమ్మద్ గార్లు తరఫున వాదించుటకు హాజరైరి. విగిలిన ఇద్దరు ముద్రాదారుల పక్షమున పండిత కపిలేంద్ర మూర్తిగారు ముగ్గురిలాలు కోటాగి(కామినామ)గారి సహాయంతో వాదించుటకు హాజరైరి. ప్రభుత్వపక్షమున రాను అల్లసానిగారు హాజరైరి. ప్రాసిక్యూషన్ నుండి వీరి. క్రింది కోర్టులో వలెనే సెషన్సుకోర్టులో గూడ అల్లసానిగారికి, ఇన్ స్పెక్టరు జుర్రాప్రసాదుగారు సహాయ మొనర్చుచుండిరి.

ఇంగ్లీషురాని అస్సెస్మెంట్

ఈ కేసు విచారణకు ముగ్గురు అస్సెస్మెంట్ నియమింపబడిరి. వీరిలో నెరువరిని ప్రశ్నించగా, తమకు కేసువిషయముల నకగా మామయెనర్నకోడగింటి అగ్గభాషాపరిచయము లేదని తెలిపిరి. అంతట మణిలాలు గారు ఈ కేసు విషయముల నకగా కోర్టు గారును, ఈ కేసు కాలవరకు, చాల ఎక్కువ అనుభవముగల ప్రతికారములతో ప్రాసిక్యూషన్ ముఖ్యమంత్రి సాధారణ యొక్క నియమములను అట్టిగంధర్వమున వాగ్దానము చేసివాని అగ్గభాషా నియమములను చాల కష్టము గలగునని యు తెలియజేసిరి. ఈ కష్టమును ద్వామితరపు వారికెంతగలదో, ప్రాసిక్యూషన్ లోపు వారికీగూడ సంతే లక్షని అల్లసానిగారు నడిపిరి. ఈ కోర్టును సమీక్షించుటకు అస్సెస్మెంట్ అగ్గభాషా భాషాపరిచయ మొకవరకుగలదో తెలిసికొనటము గావించబడిన ప్రయత్నములలో నొక గంట గడచెను. తరువాత మామయెనర్న, కోర్టులోనున్న అస్సెస్మెంట్ సహాయములతోనే విచారణ సాగించ బడుననియు, ఎక్కువైన నొప్పుడు చుట్టుకచ్చినయెడల విచారణను భాషాపరిచయించి వారికి తెలియజేయునని మామయెనర్న నిశ్చయించిరి.

ప్రాసిక్యూషన్ వాదన

రాను అల్లసానిగారు ప్రాసిక్యూషన్ వరకు వాదనను ప్రారంభించి ఇట్లు నడిచెను. ఎం. ఎన్. రాను అనునది, కమ్యూనిస్టు ఇంటర్నేషనల్ (రష్యా) వారిపక్షమున క్యూబాలో చురు, క్యూబాలోను ల యొక్క యొక్క పార్టీకు ల యొక్కయు పక్షము అను నొకపక్షము క్యూబా నుండి కించెను. దౌర్జన్యము నుపయోగించి భారతదేశములో కమ్యూనిజమును విస్తరించుటయే వీరి యాదేశ్యము. 1922 సంవత్సరమునాగ్గో కమ్యూనిస్టు ఇంటర్నేషనల్ సమావేశమైనపుడు అప్పే అనునతడు వారిద్వారాడి కచ్చెసి, దాజిగాను క్రింది కోర్టులో నొప్పుకొనియే యుండిరి. భారతదేశమున విజిమ సామ్రాజ్యము నుండి పశుజేయుటయే రానుగారియొక్కయు, వారిసంఘముయొక్కయు యుద్దేశములని దానిగారికి దెలిపబడెను. రానుగారికి, ఈ ముద్రాదారులని వారికి బిగిన యుద్ధత్రుత్తులనులను బాధించుటకు ఈ ముద్రాదారు ముద్రాదారులను దీనుకొనిన పాపము తెలియగలదు.

ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షులు

భారత ప్రభుత్వదేశీయంగా భాషించు ఇంటర్నేషనల్ క్రెడ్ రగు లె. కర్నూలు కేగారు మొదట విచారించబడిరి. ఇతడు క్రింది కోర్టులో నడిచిన వాగ్దానములతో తిరిగి దేశి, కష్టము అధికారులను బోధించు అధికారులను క్రొవలో భాషించు నకరము కొని అందరివిషయముల పరిశీలించిన విషయమును తెలిపెను. కమ్యూనిస్టు ఇంటర్నేషనల్ సమావేశమైనపుడు రానుగారు మోక్షుడు ఉన్నానీ యుండిరి మజిలీ మొదట గాను మూడు

పత్రములను దాఖలుజేసెను. అంతట కోర్టువా రల్పసరకులకు తిరిగి.

ఎగ్జిబిటులు

ఫలహారాంతరము కోర్టువారు సమావేశమై: తరువాత ప్రాసిక్యూషన్ తరఫువారు దాదాపు 15 పత్రములను ఎగ్జిబిటులుగా దాఖలుజేసిరి. ఇందు చాటాగిగారు, రానుగారు భారతదేశములోని బొల్లివిడు విషయాలకు ప్రాసిక్యూషన్ వారికిని మాస్కోనుండి ప్రాయబనిసెను. ఇవి బొంబాయిలోని దాంజిగారిని మద్రాసులోని కింగానవేలెచ్చెటిగారిని ప్రాయబడిన. జనరమాసాంతరము జనపదు కమ్యూనిస్టులను వేళమునకు భారతదేశమునుండి ప్రవేశమును వంపవలెననియు, అందుల క క సర మై న యెడల వారికి క స సహాయము గూడ నొసర్చబడుననియు, నా బాబులందు గలదు. వీరిలో 1928 సం. 1 జనవరి 'అద్వాన్యగార్డు' యొక్క ప్రతిమధ్యమైంది ఇదియే కాగ్రానునందు ముద్రైన భారతీయులను తీరమగు వాగ్దానము లతో ప్రాక్సీహించును నందు వాగ్దానము గలవు. భారతదేశమున విజిమ పరిపాలన ము దౌర్జన్యము కల్గిన న్నా విం ప బ డె న ని యు, దౌర్జన్యము కల్గిన సాగించబడుచుండెననియు, అందుచేత దౌర్జన్యమీరి విప్లవముకలనే దానిని యదోక్షముల సాధ్యమగుననియు నందు ప్రాయబడిన. ఈ ప్రభుత్వమునందు, కమ్యూనిస్టు ఇంటర్నేషనల్ గూడ సామ్రాజ్య, సహకారమును, సహాయమును వాగ్దాన మొసర్చి సామ్రాజ్య దుఃఖిమానమున నాళస మొసర్చినే గాని ప్రయోగము సామ్రాజ్యభివృద్ధికి పోలేదు. కార్యములను క్యూబాలోనివారును మాత్రమే ఈవిషయము జయప్రకారము సాధింపగలరు అందుచే బాతీజును సాధనము, ఎగ్జిబిట్లను సుంబంధము లేని సంభూత్యులతో ప్రభావపాలనము సాధించుటయే తమకార్యక్రమమున ప్రవేశింపవలెను అని ఈ వాగ్దానములందు గలదు.

అంతటితో కోర్టుమగిసెను. విచారణలోకి రేపుసాగింపబడును. (అ. వె)

బీడయరు నాయక్ కేసు

లాహోరు, ఏప్రిల్ 22 — బీడయరు నాయక్ కేసు యొక్క అయిన తరువాత ప్రారంభించునని లండన్ కలచాల ద్వారా తెలియజేయబడినది. సరబాను సిమన్ ముద్దాయి ఈ పుక వాదించెను. వాది చిట్టానెప్పుడును కదిరిసాక్షులను మామించెను. ముద్దాయిసాక్షులలో ఇంగ్లాండులోనే యున్న లాలాసాకినన్ లాలు గారున్నారు. (అ. వె)

అల్లూరు కృష్ణవిలాస సభవారు

నెల్లూరు పురమండలమున 26 4-24 తేది కనివారం రాత్రి

సా వి త్రి నాటకమును ప్రదర్శింతురు

శ్రీయత ఉప్పలూరి సంజీవరావుగారు సావిత్రి నాటకమును ధరింతురు.

కె. వి. రమణారెడ్డి బి. ఏ. బి. ఎత్, కార్యదర్శి.

చెన్నపురిస్టాల్ కాసుకోర్టులో

దావా నెం 519/1924

వాది. — ఇంపాల కంకల్లితాయామ్మ. 1. ప్రతివాది. — కేమంశాను సిరోజన్ దాను, 2. అప్పలంగ నాయక్. చెన్నపురి జాబాలో 2 కలెక్టరాది మీయ 1 ప్రతివాది డిక్రినెరవేర్చి జిప్టియొనినవై వాదిసామానులకు కాన్స్టేబులు గాకు 850/0 న్ను కోర్టు ఖర్చులుకన్న చావానేని సంయమై దావానై చెన్నపురికోర్టులో 8 కలెక్టరుండట 29-4-24 విచారణకువస్తున్నది గాన సవరణ లేదిది 2 కలెక్టరాది వాజరయ రిగాదాలో వున్నయెడల చెన్నపురినది ను మాజరుకాని యెడల యెన్నపార్తిగా తీర్పుచెప్పబడును దావాకాసి వాదికొనవద్ద పొందవచ్చును. టి. జి. రాఘవాచార్య, వాదనకేసు.

సింహళములో పోలీసువారి దౌర్జన్యము

మాలానా అబులు హుదాసా హెబుగారి లేఖ

"సింహళముందున్న ఆదామ అగమను పుణ్యక్షేత్రమును సందర్శించుటకును నేను తయారయిన నాతియుద్ధాద్ధి కథానమును గూర్చి పి. బి. అంబిచీ, మా అబ్దుల్లాఖాదర్ మర కాన్సుగార్లు మున్నగు సింహళ మహమ్మదీయ నాయకులతో నాలోచించుటకును నేను మార్చి 26 81 న తేదీన వానియం బాడియండి బయలుదేరితిని. నామహమ్మదీయ మార్గవేదిక ద్వీపగారిని నుండవలగా సింహళ ప్రభుత్వ ప్రతినిధి పాను పోర్టులనిచ్చెను. మేము మద్రాసానాటి క్లెట్టుకొని భవద్మాటి లో కర్తవ్య అన్వేషమునకై సింహళమునకు బయలుదేరితిమి. మేము వాటిమన్నార చేరగా నేమామాలాగా మాసామానులను చూడవీరకుచేసిగాని తక్కిన ప్రయాణికులందరిని వెళ్లనిచ్చి మమ్ములందఱునీమాత్రము నిలిపివేసిరి. ఇది 150 రూపాయలు భరణము చేరించిన కేల్లనిచ్చినవనిమామటగాను అను పోలీసువారిద్వారా మా కరిగించెను. అది అన్యాయమగుటచే నేనందుల కంగీకరింపలేదు. అంతట స్టీమరువారిని సవరిపొయెను. పోలీసువారినిద్దరిని మాచెర కావలియొచ్చిరి. మరల స్టీమరువారికికల్పితము గూడ వాదమమ్ములను దినియ్యలేదు. ఆరాధిభోజనములేవండ స్టీమరులోనే యుండిమి. భోజనము లేప్పించుకొందుమని పోలీసు వారు సమ్యక్తంపక మాచేటులకు సుకెలలు వేయుటకుగూడ సిద్ధ పడిరి.

ఆ మరునాడు మార్చి 27 వరల అదనముగ స్టీమరు కేపు పుచ్చుకొని అస్సేరులోనే మమ్ము వెనుకకు తీసుకొని పోయిరి మొదట మేము కేపుయిచ్చి సింహళమున కేగితిమి. అచట దిగిని యొక వండపమునకు మరల అదనపు కేపు పుచ్చుకొనిరి. అటు అయ్యెను పొంబులలో మేము రైలుబండినెక్కబోగా అచటిపోలీసువారు ఎక్కనియలేదు. అచట మేమానిపోలీసుని కచ్చిరి. అచట నొక బహిరంగసభ జరిగెనది. ఆసభలో కేసీ సంతుల కచ్చిటిని తెలిపిరి. ఉద్యోగుల చర్య అగమనకు తీర్మానము కథలో నామొందింబడినది.

ఆ మరునాడు మేము దోనెలో పొంబులనుండి మండ పమునకేగి అచట సింహళ ప్రయాణికుల కల్లకొద్యోగికి తెలిపితిమి. అతడును పొంబును, భవద్మాటి రైలు స్టేషనుమధ్యమున మా స్టేటు మెంటులకు ప్రాసుగొనిరి. ఎకకల ఏవారును తప్పరులు కిరారులు మమ్మును వారిద్ద 150 రూపాయలు భరణము పుచ్చుకొనుట కలదు! వారైన భారతదేశమునందలి తమ బంధు మిత్రులచే నా సామ్యిప్పించెదమని చెప్పి నమ్మకము కలిగించినవో వారినితమ దినిచ్చెదను. మేము గొరవలగువారమైయింద మమ్ములను గూడ కట్టిధరానెరును గోరుట చాల వింతగానున్నది. మమ్ములను తాలేమన్నారలో స్టీమరులో కల్లించినపుడు మాసాను ప్రలను మాత్రము తీసుకొనిపోయిరి. అప్పుడు నాకేతకరను నాచొక్కాను దానిలోనున్న రిక్తరూపాయలగు నగదునందిని ఎరలో వాడితిరి. ఆచొక్కాను నేను నావరు పులొ పెట్టిచా గుగాతో అపట కాలతో విగించికట్టిని, ఎటులనో ఆపర్లు నొక్కదానిని ముక్తము వారు తీసుకొనిపోయిరి. అవర్లు ముద్రములతో వడియండెనని దానికొరకు నుమదమును ముగిచిపోచే వెలికించి దొరకపంపెనని నాతో స్టీమరు కేపుకు తెలిపెను. మేము స్టీమరులోనుండగానే సామానులను వం లేస వై క కొని పోయిరి అపు డేయో దొంగ తనము జరిగి యుండును అపు డు మేము దూకమునకుండుచే సామానులను చూడవీలలేక పోయితిరి. తరువాత మాదగ నాపరుపునుట్టు విప్పికూడ కనుబడినది.

ఈ దౌర్జన్యమును గూర్చి చెన్నపురి, సింహళము కానన సభలలో కాసుకభ్యులు కిగినచర్యలకు గలరని మొగ్గును. ఇది ప్రోత్సహము. తిరువల్వేలి శ్రీమన్ తి. అగ్నాటకు నుందంపిళ్లగారు మమ్మును వారిగూత పోలీసువారిటులే బాధించిరి! ఉత్తర ఆర్కాడుజిల్లా వానియంబాడి వాస్తవ్యులగు మాలా నా అబులు హుదాసా హెబుగారు నేనుమామ ప్రాసీ.

ఇరుగుపొరుగు వారికొరకు చంపబడుట లాహోరు ఏప్రిల్ 22:— తనయిరుగుపొరుగు వారికోరైల్ల పోట్లాడుచుండగా వారిభాష అను కరానబదిపోటు దొంగలచే నశపబడినది రాజరానుండి కచ్చిన కమాచారము తెలుపుచున్నది. (అ. వె)

ఇరుగుపొరుగు వారికొరకు చంపబడుట లాహోరు ఏప్రిల్ 22:— తనయిరుగుపొరుగు వారికోరైల్ల పోట్లాడుచుండగా వారిభాష అను కరానబదిపోటు దొంగలచే నశపబడినది రాజరానుండి కచ్చిన కమాచారము తెలుపుచున్నది. (అ. వె)

ఆంధ్ర పత్రిక రక్తాక్షి సంచత్వరాదినంచిత తయారయినది

పక్షానన సంవత్సరాదిసంచిక తయారై చందాదారులకు పక్షాననముగా కంపుట ప్రారంభించినాము. చందాదారులు త్వరితగతిన స్వీకరించెదరిని ప్రార్థించెదము.

సంచత్వరాదినంచిత ఆంధ్ర పత్రిక చందాదారులు దయచేసి ముందగా తెలిపినయెడల మాకు పోస్టుకర్షులు కండుగ గాకుండును.

వ్యవస్థాపకుడు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 23 వ తేదీ

బుధవారము

హితబోధ

క్రొత్త యూరపియను సంఘమువారు ఇండియా మంత్రికి దెలిపిన హితబోధను నిన్నటిదినము వివరించియుంటిమి. సంస్కరణ శాసనమును కడల్పగూడదు సలహాలు, ఇండియా ప్రభుత్వము వారికేమి, ఇండియా మంత్రికేమి మిగుల ప్రౌఢుల కరముగ నుండకమానవు. యూరపియను సంఘము వారికి ప్రక్కతాళము వాయించుట కపుడే "డెయిలీ క్రానికల్" పత్రిక పూనుకొనినటుల, విదేశ వార్తలు దెలుపుచున్నవి. యూరపియను సంఘము వారి విజ్ఞాపన, కాకితాళియముగ బయలుదేరినది గాదు. స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠలు బన్నెడి ఎత్తులలో నిది యొకయంతర్భాగమని గ్రహింపవచ్చును. డెయిలీ క్రానికల్ పత్రిక భారతీయులకు హిత మొసగుచున్నది. ఇందు క్రొత్త ఏమియు లేకున్నను, ప్రతిష్ఠల ప్రాప్తియొక్క నజ్జానమును వెల్లడి యగుచున్నవి. సంస్కరణ శాసనపు ముఖ్యసూత్ర మును ప్రభుత్వమువారు మరల ప్రతిపాదించవలె ను. డెయిలీ క్రానికల్ పత్రిక భయపడ నక్కర లేదు. ఇండియా మంత్రి యేమి, సహాయమంత్రి యేమి యాసంగతుల నిదివరకే తెలియజెప్పియుండిరి. వీరికి మాక్ నాలుగుగూడ తోడ్పడియుండిరి. భారతీయులు స్వపరిపాలనమున కిర్దులుగారినియ, అధికారులు వారిని సుశీక్షితుల గావింపవలయు ననియు, అప్పుడప్పుడు కరీతులను జరుపుచుండ వలయుననియు, జయోపజయములను నిర్ణయించు చుండవలెననియు, పార్లమెంటుసభవారి యిష్టము ననుసరించి స్వపరిపాలనాభివృద్ధి జరుగుచుండు ననియు, సంస్కరణ శాసనపు పీఠిక దెలుపుచున్నది.

ఈ సూత్రము సంగ్రహించుచో, స్వపరిపాలనము ననుభవించెడి భాగ్యము హిందూదేశమున కెన్నడు గలుగునో యూహించుట సులభసాధ్యము. పార్లమెంటుసభ వారెంతటి విశాలహృదయులో ఇటీవల వెల్లడియయ్యెను. వీరి యనుగ్రహమును నమ్ముకొనిన, కరీతులు మారునని తోచదు. సంస్కరణ ముల నుపయోగించినకొలదియు, స్వపరిపాలనము లభించునని, డెయిలీ క్రానికల్ పత్రిక యాశభట్టు చున్నదిగాని, అటుల జేయుటచే నేమి లాభము

గలిగినో అనుభవైకేద్యమే. జన్మస్వాతంత్ర్య నిరోధము, దేశభక్తుల నిర్బంధములు, అధికారినిరంకు శాశియము, మున్నగు నవివరిస్తుటయ్యెను. స్వపరిపాలనమునకు ముఖ్యమగు శాశికారము ప్రజల కనుమతయు లేదని తెల్లమయ్యెను. అర్థికవిషయ మయి శాసనసభలు గావించెడి తీర్మానములు, నర్జిఫికేట్టుకయోగముచే నిరర్థకము లగుచున్నవి. ట్టి సందర్భములో, సంస్కరణముల నుపయోగింపుడు, ఆ పిమ్మట జూడెద మని చెప్పినెడల, దేశ మందుల కంగీకరింప దనుట తథ్యము. తన హితమును అతివాదులు వివరిని, డెయిలీ క్రానికల్ పత్రికకు దెలియును. అందుచే, తన వాడికరములను మితవాదులపై ప్రయోగించుచున్నది. ఇంతకుమున్ను మితవాదులు, కడనుభులుగ నుండెడివారు. అధికారుల వన్నెలకు పాత్రులగుచుండెడివారు. అతివాదులబలము జూచి, మితవాదు లిటీవల, వారివైపునకు మ్రొక్కుచున్నారని డెయిలీ క్రానికల్ పత్రిక కనిపెట్టింది. అయినను మితవాదులు తమ పొంబాటును త్వరితగ్రహించి పశ్చాత్తాపము జెందెదలననమృతము క్రానికల్ పత్రికకు లేకబోలేదు. మితవాదులను దిరిజ్మై యిత్తిము వెనుకటి కన్న నెక్కుడు ప్రేమగ జరుగనని యూహింపవచ్చును. మితవాదుల రాయబారులు మరల విన్నపములగుండుటకు ఇంగ్లండుకు యత్నెడలచున్నవి. వారిని చీలదీయటకు, అధికారులకు మంపు యంతాళము గలుగుచున్నది. మితవాదులు సంస్కరణములకు మరల చేయూరినోసగనిచో, ఇంక అసలే యాశలేదని, డెయిలీ క్రానికల్ పత్రిక మందలి చుచున్నది. డెయిలీ క్రానికల్ పత్రిక లాయుడుజార్జి గారిపత్రిక యగుచే, లిబరల్ టీమువారి యూహలను దెలుపుచుండును. సంస్కరణమును నుర్పుటకు, లిబరల్ టీము న కిష్టములేదు. కన్సర్వేటివుల సంగతి అసలే జెప్పనక్కరలేదు. లేబరు టీము మాటల నెక్కుడుగ జెప్పినను, క్రియలో కీరికన్నను మెరుగని యనిపించుటలేదు. ఇట్టిస్థితి ఇంగ్లండుకు గౌరవ ప్రదము గానెందు ఇంగ్లండు స్వాతంత్ర్యమునకు పుట్టినిల్లును సూక్తికి, నేడు తీనిధిగాము ఎట్లు చున్నది.

వైకంసత్యాగ్రహము

వైకంసత్యాగ్రహమున కవసరము లేదను వారికి, అక్కడి పరిస్థితులను స్వయముగ జూచి వచ్చి శ్రీనివాసయ్యంగారు తగినప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచున్నారు. వీరు సత్యాగ్రహాక్షమువారితోనేగొంక, తిరువాన్కూరు మహారాజగారితోను, దివానుగారితోను, తదితర అధికారులతోను సంప్రతించియుండిరి. తిరువాన్కూరులో కలుపు రీ యుద్యమముకట్ల సానుభూతిజూపుట, మిగుల ప్రోత్సాహకరము. ఏసంఘము తనలోపములను మనస్ఫూర్తిగ సవరించుకొనునో, ఆ సంఘము ధన్యమయినది. వైకంపరిస్థితులు హిందూదేశమునంతట సంచలించ జేయుచున్నవి రాజకీయాందోళనమునకన్న గూడ, వైకంసత్యాగ్రహమునందు జీవకళయధికముగ గనుపించుచున్నది. ఇందు పరులపై నాగ్రహములేదు. ఉన్నతజాతులు పశ్చాత్తాపము జూపి, తామింతవరకును గావించిన అన్యాయములను తొలగింప జూచుటకంటె ఎక్కుడు విశేష విషయ మేముండునో? తమసాదరులకు కరములం దిచ్చి, దుర్భరస్థితినుండి లేవదీయుటకన్న నెక్కుడు పుణ్య మేమి గలదు? నిమ్నజాతులరక్షణకొరకు

ఉన్నతజాతులు కా రాగృహములకుబోయి, కష్టముల కనేకముల కోర్చుచుండుట, ఎంత ప్రశంసాపాత్ర మగు కార్యమో వివరింప నవసరములేదు. తిరువాన్కూరు అధికారులు నూతనదృక్పథమును గమనించి, తమకార్యమును వదలుకొనుట ప్రత్యేకము. అకాలీలుగూడ వైకంసత్యాగ్రహాద్యమమునకు తోడ్పడుటజూడ, స్వాతంత్ర్యోద్యమము విశాలహృదయుల నెటుల ఆకర్షించునో కనుగొనవచ్చును. అకాలీసిక్కులు వైకంసదృక్పథమును ప్రారంభించుచున్నారు. తమకష్టములను ఓరి ఓతో భరించుటయగాక, అకాలీలు, కష్టసమయములందితరులకుగూడ తోడ్పడుచున్నారు. సత్యాగ్రహనాయకుడును, బ్రాహ్మణముఖుడు నగు కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు సిద్ధాంతింపబడ నన్నపుడు, ఉన్నతజాతులవారికి బహిరంగము ఎల్లరహృదయమును కంగింపగలదు. కేరళదేశమునందు నిమ్నజాత్యుద్ధరణ జరిగిన, ఇతరప్రాంతములందు తిరుతిరుముగ జరుగునటకు సందియములేదు. వైకంసధిలు కవాలయమునకు సబధించివి గావనియు, బహిరంగవిధులనెయు, శ్రీనివాసయ్య గారు విచారణనలిపి కనిగొనిరి. హిందువులేగొంక, మహమ్మదీయులు క్రైస్తవులు మున్నగువారికి ధుఃఖండ్ల నడుచుబొవుచుండి, నిమ్నజాతులనుమాత్రము దూరముగ తరిమివైచుట ఆశ్రమమును, అన్యాయమునుగాదా? సత్యాగ్రహవలన బహు అపసంమేనని అయ్య గారు కనిగొనిరి. వైకంసత్యాగ్రహులయొద్దమము న్యాయ మయినది. దేశనాయకుల యభిమానాదంబుల బడసినది. సత్యాగ్రహులవలెంబించినదధతులు. ధర్మబద్ధమయినవి. హిందూదేశపుదృష్టి వెలుపలనుండి లోకలికి ప్రసరించినది. ఆస్పృశ్యతాసవారణము, నల్లరస్వరాజ్యకీర్తికని, హిందూసంఘ పునర్నర్మాణమునకును దారిజూపునటకు సందియములేదు. వైకంసత్యాగ్రహము సఫల మగునకి!

లిబరలు, లేబరుపక్షముల వివాదము

ఇంగ్లండులో లిబరలుపక్షము తుదికు ఉభయ భ్రష్టత గాంచుచున్నది. తనప్రత్యేక్య కీర్తియును నిలుపుకొనుటకు, లిబరలుపక్షముచేసిన ప్రయత్నము లంతగ ఫలించులేదు. స్వేచ్ఛావాణిజ్యము, వాణిజ్యరక్షణము, యన్యుక్తి అడుగున బహిష్కరణలుచే, లిబరలుపక్షపు టుక్కికి సారకత గలుగుట లేదు. కాని, సంఖ్యలందు స్వేచ్ఛముగ నున్నను, ఉభయపక్షములకును సత్రికాయుద్ధంబునెలచి, తాను కలుకుబడిని స.పాదించవచ్చునని, లిబరలుపక్షముశించెను. లేబరు, కన్సర్వేటివులపక్షముల సిద్ధాంతములు పూర్తిగ వేరగుచేరినను, లేబరు పక్షమునకు తగినబలము లేకుండుచేరినను, తన యనుగ్రహముపై నీపక్ష మార్థరపడుచుండునని లిబరలుపక్షము భావించెను. తమ కనుకూలించెడి కిషయములందు లిబరలుపక్షమువారు లేబరుపక్షమును ప్రోద్బలపరుచుటయు, లేనపుడు ప్రతీకూలించుటయు జరుగ నారంభించెను. రెండుమూడు మార్లు లిబరలుపక్షమువారు ప్రతిఘటించుటవలన, ప్రభుత్వ మోడిపోవుట తలసించెను. ఇట్టిస్థితిలో లేబరుపక్షమువారు లిబరలుపక్షమునకు శాశ్వత కృతజ్ఞత జూప జాలరు. లేబరుపక్షము వారును ఉపాయముతో బ్రవర్తించసాగిరి. సాధ్యమగునంతవరకు కన్సర్వేటివులకు నెప్పి గలిగింపకుండ, ఎల్లరకు అనుకూలించెడి విధముననే మెలగుట కారంభించిరి. బాలువినగారు గూడ, వీలగునంతవరకు లేబరుపక్షమువారికి తోడ్పడుచున్నారు. లేబరు పక్షము ప్రత్యేకముగ కరిష్కరింపగల సమ

(ఏజి ౪౪ & స్పృహలు చిలు)

ప్రజాభిప్రాయము గనుగొనుటకు ప్రకటింపబడుట

ఈ విల్లు లేనియెడల గలగు చెడుగుల కానవలెనని
నేనని లొంగిండువానింక యధిః మైనని ప్రతిపాదకుడు అ
ష్టలేయలేపోయిన. సంఘముంపలి తావమలను గోరం
తొడంకలగా వర్ణింపుచున్న. ప్రతిపాదకుడు దెవినకారణ
లతో మొదటిది కుమ్రుచుకూడు, రెండవది చాలింక అలొగ్య
మొనటినువర్చుచున్న ఎన్నియో కారణముతో నిదియొకటి
మాత్రమేనని నేను చెలుగలను. అదిగూడ అత మాత్రమే
గాను. కుమ్రుచుకూడునక, అధిక నిలియ, పొక్కుద్రతావను

వాతావరణస్థితి

1924 సం. ఏప్రిల్ నెల 23-వ తేదీ బుధవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మరిగిన గ్రామములు	మరిగిన గ్రామములు	మరిగిన గ్రామములు	మరిగిన గ్రామములు	మరిగిన గ్రామములు
గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో
గోపాలపురం	88.2	79.8	...	0.15	44.96
కాకినాడ	...	...	...	...	...
విశాఖపట్టణము	91.8	83.1	...	0	37.09
కాకినాడ	100.1	81.4	...	0	39.08
మచిలీపట్టణము	95.7	79.1	...	0	41.59
గుంటూరు	...	...	...	...	...
కర్నూలు	105.8	80.8	...	0.02	24.01
బళ్లారి	105.7	79.9	...	1.10	20.51
అనంతపురం	...	...	...	...	...
కడప	108.8	82.8	...	0.09	31.23
నెల్లూరు	99.1	76.2	...	0	37.98
మద్రాసు	98.9	76.1	...	0	50.74
కడపూరు	92.0	76.5	...	0	52.94
నెల్లూరు	...	...	...	...	...
నెలము	101.1	77.6	...	1.66	39.38
కొయలపేట	98.8	75.0	...	2.66	22.29
తిరుమనాపల్లి	108.1	77.0	...	1.52	33.13
నాగపట్టణము	91.7	79.2	...	1.20	54.98
పునకొట్ట	...	...	...	...	...
మధుర	98.2	77.0	...	1.22	33.58
పాంచు	92.8	72.5	...	0.50	37.00
తిరువల్లూరి	...	...	...	1.47	28.84
తిరువేండ్రము	88.4	78.2	...	3.75	64.51
కొచ్చిన్	99.7	81.0	...	6.15	114.51
కాళికట్ట	98.8	81.1	...	8.49	117.16
మంగళూరు	93.4	80.4	...	0.68	125.68
బెంగళూరు	96.3	68.4	...	0.99	35.37
హస్పాన్	...	...	...	...	...
మేకార	88.2	64.4	...	2.78	125.46
రేచూరు	...	...	...	...	...
మైదానాద్	...	...	...	...	...
కార్వార్	...	...	...	...	...
కత్తగిరి	...	...	...	...	...
బొంబాయి	...	...	...	...	...
హైదరాబాద్	...	...	...	...	...
కొడవనాల్	97.6	49.1	...	2.21	62.18
ఉదకమండలము	...	...	...	...	...

సంగ్రహము:—ఆకాశము ఒక మోస్తరుగ పలచ పలచ మేఘావృతమైయున్నది. విశాఖపట్టణములో ఆర్ద్రతరహాను. ఇతర రాత్రివేదిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కాకినాడలో పగటి వేదిమి 8.6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—ఆకాశము నిర్మలముగానే యున్నది. వచ్చును. ఆర్ద్రత ఒక మోస్తరుగ నున్నది. కడపలో తక్కువ. కర్నూలులో చాల తక్కువ. శివోన్మనీరి సమముగ నున్నది.

కర్నాటకము:—ఆకాశము పలచనమేఘముతో గూడు కొన్నది. నెల్లూరులో ఆర్ద్రత చాల ఎక్కువ. మద్రాసులో రాత్రివేదిమి 2.3 డిగ్రీలు తక్కువ.

వివోస్టానిక ఉరుముమెరుపులు కొంచెము ఉండవచ్చును. మొత్తముమీద వాతావరణము బాగుగానే యుండును.

ఎస్. ఆర్. సామ్రాజ్యం, వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

శిరోవేదన మాత్రలు

20 మాత్రల డిప్సీ 1-కి 0-12-0

ఈమాత్రల సుపయోగించుటవలన శైత్యపు తలనొప్పి, ఒంటి తలనొప్పి పెంతునే వోవును.

అమృతాంజనము దివో బొంబాయి, మద్రాసు.

నేతకవింశతము. “నేతకములోని అచారములను సాంకేతికములను, గాంధీయజల నిబిల్లును వివాహిత స్త్రీలకంతర్వర్తన వాతరణలో పెట్టునదల చాల కష్టములు గలవని తెలిసి గలదు.” అనువిషయమునగూడ వారితో నేతకవింశతము.

ప్రభాధి (ప్రాచీనము) మారి అభివృద్ధిచెందుచున్నది. తులనై కానము లానర్పణ అవాంఛనీయము.

ఈవిల్లుయొక్క అభివృద్ధి యెడల నాకు చాల సానుభూతి గలదు కాని ప్రస్తుతకాలానికి అది వివాహము నొసర్చుట అవాంఛనీయము.

ఈవిషయమున వేర్వేరు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములవారును వేర్వేరుకాలములలోని జడ్జిలుగూడ తెలిపిన ఆధిప్రాయములను వాదనలు బలపరచుచున్నది.

ఎస్. సి. ఘోషు 8.8.24.

స్త్రీల అంగీకారచట్టము

మేనెల సమావేశమున చర్చించబడును

సిద్ధా, ఏ. ఏ. 22:—భారతకానూనగభవారు మేనెలముందు సమావేశమైనపుడు, ఒక్కటాతిపుల్లి నేగాక, ఇకరెవిషయములనుగూడ చర్చించునాచనలు గలవు. ఈసందర్భమున, స్త్రీలు 14 వర్సరములవరకును పొందిన వేదపు అంగీకార మొగగుట కధికారములేవంద నటుల ఇండియన్ పీస్ అక్టోరును సరింపుచుటగాను దాక్టరు గౌరంగా జరిపించినవిల్లు మేనెలలో చర్చించబడునాచనలు గలవు. ఈ విల్లుపై నెల్లూరు, మచిలీపట్టణములలోని వేదిక, ప్రభాధి (ప్రాచీనము) వారి ఇండియన్ పీస్ అక్టోరును ప్రతిపదించెను. ఇందుకు సంబంధించిన వాదన, సాధ్యమైనంతవరకులే తమ తమ ఆధిప్రాయములకు వెలుపరలేను. ఈసందర్భమున నిర్ణయించునాచనగూడ గమనించుటచిత్తము. భారతకానూనగభవారు చర్చించునట్టి విల్లుల గురించిజరిపెను, తమ ప్రతినిధులవారూ, భారతకానూనగభవారి మహబల్ల సంప్రదించుటకును నొసరు నూచులను ప్రభుత్వమువారిదిగిలో సంబంధించియుండిరి. ఇట్లు జేసినయెడల ప్రజలు తమ ఆధిప్రాయములను భారత కానూనగభవారి దృష్టికినికే చేసె చును. తమకు సంబంధించిన కానూనగభవారును ప్రభుత్వమునకు (ప్రభుత్వము) వేదపు అంగీకారమును నొసర్చుటకుగాను ఇట్టొప్పుబడెను, ఇట్టిపేటివనను, అసరానీ, భారతకానూనగభవారికర్పణకి వంతువును.

ఈవిల్లును విచారించుటకు నియమి పడిన 16 గురు సభ్యులలో నాద్యురుధి న్నాధి (ప్రాచీనము) ల నొసరిరి. ఈ సభ్యులలో ఎ. ర్. కె. సామ్రాజ్యం, మో. రామచంద్రరావు, బి. న్నా, గులాబ్ నీంగు, జోషి, కమలమ్మ, యాదాబాదు, అలెక్, బి. పి. చంద్రపాలు, దాశ్ నేలింగ్, దాక్టరుగారు అను వదిమది ఉపసభ్యులను అధికసంఖ్యాక నివేదికను ప్రకటించిరి. ఈవిల్లుయొక్క అధికసంఖ్యాక నివేదికయందు, ఆంగీకారము నొసగు చాక్కులకుటకు వాదన యొక్క చాక్కులను 12 సం. కంటే 14 సం. కంటే పొచ్చిందలెనని తెలిపిరి. కాని, 12 - 14 సం. ల మధ్యకక న్నూల భార్యతో భర్త గంగము మొదలయెడల వారితో సంబంధము గలవ్యక్తులు తగ్గించి 2 వర్సరముల ఖయ్యు గాని వివాహాగాని, లేక రెండునుగాని మించడమండలేరనియు ఇతరల సంబంధమున ప్రస్తుతము విధముననే యుండవలెననిన నూదింది. ఈసందర్భము ననుబంధించి ప్రాసీబ్ కోడునందీగ్రిది మాత్రము నొసర్పవలెనని ఈసభ్యులు వాదన చేసిరి.

ఇట్టి తర్కము భర్తయొక్క యెడల వారలకు లేవందలెనని జేయబడరాదు. సమయ ప పటము. వామిమిదల కదుచ్చు. భర్తగాక అన్య డీ నే ర ము నొ న ర్చి న యెడల వారలకు లేవందలెనని జేయబడరాదు. వామిమి అంగీకరింపబడరాదు.

ఈతన సభ్యులలో ఎ. ర్. మొగ్గుము మొదలీ ఎ. ర్. మొగ్గుమునుగూర్చి అందరిసందర్భమున ఈవత్తును నిర్ణయమున 12 సం. కంటే 14 వర్సరములవరకు మార్తము(ప్రస్తుతము) పొచ్చిందలెననియు తమవార పరిధిలనుసారముగ నున్నవో తిరిగి పొచ్చింపవచ్చుననియు ఆధిప్రాయమున తెలిపిరి. కావలయుంగాక, మూలవాగ్దాత్తు వత్తును పరిమితిని 14 వర్సరములకు పొచ్చింపవలెనని యంగీకరించుచు, ప్రస్తుత పరిమితిగేయించి, ప్రభాధి(ప్రాచీనము) సంస్కరించి, ఈవత్తును పరిమితిని పొచ్చింపవలెనని మత, సంస్కరణ సంఘములకు వదిలించవలెనని తెలిపిరి ఘోష, చాక్కులగూర్చి ఆంగీకరింక లేదు.

(జి. పి.)

తగినపాటునకే తేకపోవుటయు వారణములు. అతేకపోవుట, అవారము సరిలేకపోవుట, జననమృత్తిగ, వ్యాయామలోకములు వారికల అవారోగ్యవీధికి వారణములు సంస్కరణములకు కానముల నొసర్చుటకు వరుగత్త, ప్రాచీనములందు క్రద్ధపుచ్చునటు వసరము ప్రతిపాదనకు ఎక్కువగా వివాహములవారి సంబంధముల నే ఎదిర్చుచుండెను. ఇట్టి విషయమును నే నెంతయు నిరంకుశము. ఈవిల్లు కానము అనుబంధాని కర్మ్యుడల వివాహము జరిగినప్పటి నుండియు స్త్రీపురుషులకు సంబంధము గలనీవేమో గమనింపటకు పోలికలుగా వాగ్దాత్తుతో కాచియుండవలెను. వారు వారిక యొక్క వత్తును తేక కిచ్చుటతో తేర్చుటని యుండును. వారు తెలిపిన విషయముల నిజములా అబద్ధములా యని విచారించవలెను. అనుమానము గలిగినప్పుడు వైద్యపరీక్ష చేయించవలెనని వాదమును. ఈవత్తుట్లు తెలుపుచో, నిట్టిపరిధికు సంబంధించును. ఈవిషయము హిందూ భావముల బరిచించునెడల నిట్టిపరిధికు ఆధిప్రాయమును, కుటుంబమునకు ప్రతిపాదన అతి అసహ్యకరముగ నుండును. ఇట్టిస్థితిలో భర్త కెండులవకు వెళ్ళునెడల వాదాధి అవాదయై వదిలించవచ్చును. అందుచే నెవరిని రక్షించట కీల్లుజేరింపబడినవో ఆధిప్రాయము వాదము సంబంధించును. ఏవోయొక విషయై ప్రభుత్వమునకు లాగుటకు విధునుండు పోలికలు వారికిది మరియొక ఆయుధముగ ముత్రము పనికివచ్చును.

ఈవిల్లు హిందూకాస్త్రములకు విరుద్ధముగ నున్నది. మర విషయములందు ప్రభుత్వమువారు తోక్యము గలిగించుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారు ఆంగీకరింపక. ఇవిషయము అందోళనకు వారణముగను.

వాదాధిప్రాయములతో సరికాదుమగు భూర్యసాధనవాదముల కిది విరుద్ధము.

ఇట్టికానమునకు సంఘము సంసిద్ధముగలేదు. వివాహ మొంద్యు వత్తును పొంది పొచ్చుచున్నదని నేను భూరిగా ఆంగీకరించెదను. కొన్ని ప్రతేకములలో 12 వర్సరములకు మరి కొన్ని కడపర్వములవరకుకంటే వెళ్ళువ వత్తునుగూడ వివాహము లొందవచ్చునని. సంఘసంస్కారమున, మరికొన్ని వర్సములను వివాహించునెడల సాధారణముగా వివాహము 12, 13 వర్సరములకు వత్తు జరుగుచుండును. ఏవో ప్రత్యేక పరిధిలకుపై సామాన్యముగ నీ వత్తును తమవార వారికలను నిషేధించురు. సంఘ సంస్కారములకు వత్తులొకరి వివాహము లొంద్య సంఘములకు లెక్కలోనికి తీసికొనినయెడల, నూటికి 50 చొప్పున నీ వివాహములలోనికి వత్తునీ తెలుపబడెను నాయనభవ వేదముగా 12 వర్సరములకు నూటికి 80 వివాహములకువచ్చు. ఇందువలన నూటికి 80 చొప్పున ప్రాసీబ్యాటు జేయబడవలెననిచ్చును. అట్టిపరిధికులలో నీ కానము మృతాకరమైనవనకు లేక అవాదాధిప్రాయము వివర్తించవచ్చును. వివాహముల సంబంధమున 13 వర్సరములవరకు నిషేధించవలెనని నూచనకుగూడ నీ సంగీకరింపక.

నేను నూచించిన విషయములలో లంగీకరించినయెడల నీ వత్తును 16 వర్సరములవరకు పొచ్చింపుటకైనను అంగీకరించెదను.

ఈ విల్లు ప్రభాధి(ప్రాచీనము) వాద్యునింపవలెనని విషయముననే ఆంగీకరించెదను. ప్రభాధి(ప్రాచీనము) ననుసరించియే చర్చనీయమైనదిగా ఈవిల్లును నిర్ణయించి అన్ని తేక భావములకు ప్రకటించవలెను.

(సం) వి. ఎస్. ముటలికు, 12.8.1924

ఎస్. సి. ఘోషుగారు

పీల్ కోడును నూచించిన సందర్భము నేనెంతమాత్రము సంగీకరింపక.

ఈతేకములో వారికల సామాన్యముగా 12 వర్సరములకే రుద్రుల లగుదురు. వారికల యుక్తరాయుని ప్రాప్తిచింతతో వివాహమును అందరిలోనికి చేపలెనని హిందూమతము విధించుచున్నట్లు ప్రజల నమ్మకము. మర విషయములకు నమ్మకముతో వివాహము వాదనలలో పెట్టిండుట వారిని నిషేధించుట మియుద్దేశ్యమని నేను హిందూమతమునకు.

వివాహములలో వ్యాధింప చూచు ప్రభుత్వముగా తగ్గుచున్నది. వారికలకు 14 వర్సరముల వచ్చువరకు వాతర మొత్తకాదని : కింవత్తే ప్రభుత్వమునకు చాలకష్టములు గలుగును.

“వివాహములకు వారికలకు సంబంధించినందుక కిది చాల అపొహిత” మను విషయమున నేను రంగాచారిగారితో

కంబాయి గవర్నరు నర్ ఎవ్వర్లు మెట్టి పనులుగాన బడలి
పోవుచున్నందున ఆయనకు బేడో గ్రాంపువలనను నడువించు
టవల రానోన పురపాలక సంఘమువారు తీర్మానించి, (ఆ. కె

స్థానిక వార్తలు

చీఫ్ వెనిషన్స్ మేజిస్ట్రేటు:—కె. కె. పాండే
జూరన్ ఫిఫ్ వెనిషన్స్ మేజిస్ట్రేటుగారు నేడు ఉద్యోగము స్వీకరించిరి.

కార్పొరేషను ఉద్యోగుల సంఘము:— వై
శ్రీధరమూర్తి నూతనముగా స్థాపించిన కార్యమండలి (గవ.
భవనము) కార్పొరేషను కమిషనరు జి. టి. బోసుగారిచే
రేపు 24 వ తేదీన తేదీనబడున. వి. తిరువలక్ష్మిగారి రధ్య
య్యలగా నుండును. ఖా. బి. మ. ఉపాధ్యక్షులగుటగాను
గ్రంథాలయముల గూర్చి రేపునాణంకాలము 5 కంటలకు
తెన్నినుకోర్కడ ఉపన్యసింతురు.

హిందూస్త్రీల లక్ష్మీవిలాససభ-రామాయణ
కాలక్షేపములు:— శ్రీరామాయణ కాలక్షేపములో కడ
పడియిన "శ్రీరామరాజ్య పట్టాభిషేకము" ను గూర్చి
రేపు (24-4-24) సాయంత్రము 4 గంటలకు తిరువల్లిక్కేటి
1/3 వెంటకంకంకిల్ల వీధిలో మాకు శ్రీ ఎం. లక్ష్మయ్యగారు
కాలక్షేపము చేయుదురు. ఇది స్త్రీలకు మాత్రము యోగ్యమ
బడినది.

కాననసభ ఎన్నికల తగాదాకోర్టు:— కల్పి
తీరమా, జ్యోతికన్నడ కేంద్రావర్తక కమిషనరు భారతీకానన
సభ కన్నకొనబడిన కే. కదాళిభట్టుగారి ఎన్నికను ఆక్షేపిం
చుచు చుప్పిల్ నాయకుగారు తెచ్చిన అర్జీ విచారణ సంబం
ధమై ఎన్నికల కమిషనరు వ్యా. ఈ. హెచ్. వ్యాసెను, వి.
వి. శ్రీనివాసయ్యగారు, పి. వి. శుభయ్యమొదలగు గారు
కాననసభ్యుల గదులలో నేడు కూర్చుండిరి. వెటివనరు కమిషనరు
చార్జరు స్వామిశాధనుగారు వాదించుచుండిరి.

కాకపోకలు:— గౌ. టి. ఎ.కె. కె. జ్ఞానంబిల్లే అభి
భృతికాఖమంత్రిగారు గుంటూరునుండి నేటికవియం తిరిగి చెన్న
పురిచ్చిరి. రేపురాత్రి ఉద్యమండులను బోయిడడు.

ప్రధాన న్యాయమూర్తి హుట్టుటూరు గారు, కా
ర్పొరేషను కమిషనరు బోసుగారు. వ్యవసాయకాఖ దైర్ఘ్య
ఆర్. డి. అప్పలకుగారు, ఫారెస్టు ఫిఫ్ కన్నకొనబడు తైరుమా
నుగారు, మెట్టపాలెము మెయిలులో నేడు విచ్చేసిరి.

విద్యకుంత్రి కె. ఎ. పి. పాల్గొనగారు కన్నరాత్రి
ఉద్యమండులనుబోయిరి.

జి. ఆర్. ఎఫ్. టూటూనూగారు నిన్నరాత్రి కలక
త్తాబోయిరి.

మాండలే హైకోర్టు
రంగూను, ఏప్రిల్ 22:—రేపు సోమవారమునాడు
మాండలే హైకోర్టు తెరచిపెట్టినందున న్యాయమూర్తులు
చక్రవర్తి డి. ప్రేమ మాండలేలో కూర్చుండును. ప్రాటు న్యాయ
మూర్తి సెలవుమీద వెళ్ళుచున్నందున ఆమెస్థానే ప్రాను
న్యాయమూర్తి వి. సి. శాన్. నియమింపబడినది. (ఆ. వె.)

సర్ గ్రీష్మపుద్దుమయ్య గారు
సర్ తేజ్ బహుదూరు సప్తాగారి
వీడ్కోలుపు విడు

అల్లాబాదు, ఏప్రిల్ 22:— కె. గ్రీష్మపుద్దుమయ్య
గారికి చాల బలమైనది, తిరుగు, తిరుభార్యను వీడ్కోలు
చెప్పటకై 50 కేజీల బహుమతి సప్తాగారు నిన్న సాయం
కాలమున యిచ్చినతోట కొందుకు రాగిగిరి. దాక్తురు వెనెం
టు రైటుఅనరబుల్ శ్రీనివాసశాస్త్రి, కేడీమిలీటరీ టీగన్సు
బహుదూరు ద్వారా కాదనుగారును కేవలం కన్నెన్ననుకున్న
తేదీతరువాతనుచుండి ఆందునకు విచ్చిరి. కన్నెన్ననుకు బయలు
గోరుచు ఆస్థిరియానుండి నె నేటకు పంపిన కళితాత్త
50 కేజీల బహుమతి సప్తాగారికి చేరెను. (ఆ. వె.)

వైమానికుడగు మెక్లారన్
కరాచి ఏప్రిల్ 22:—వైమానికదళముల నాయకుడగు
మెక్లారన్ గారు బుమైగుండి ఉదయం 11-25 గంటలకు బం
దురు అల్పానుకుపోతెని బయలుదేరెను. అందరను కేవలము
గానే యున్నాడు. ఆయన బహుళ సాయంకాలము 4 గంట
లకు బందరు అల్పానుకు చేరును. (ఆ. వె.)

పానగలు రాజాగారి పర్యటనము

విల్లింగుడను ప్రభుత్వార్యుడ దాక్షిణ్యము
బరంపురం, ఏప్రిల్ 19:—గౌ. పానగలు రాజాగారు,
స్థానిక న్యవహారాల కాఖమంత్రి, రాత్రి మెయిలులో యా
నగరమునకు విచ్చేసిరి. స్టేషనుకడ వారిని నవాబుగారు కలి
గి ట రా జా గారు, జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుడు,
పురపాలకసంఘాధ్యక్షుడు ఎ. పి. శుభారావుగారు, జిల్లాబో
ర్డు ఇంజనీరు, కర్మగారు, జిల్లావైద్యాధికారి సి. రామసుందరయ్య
గారు, కోలా అప్పారావుగారు మున్నగువారు విచ్చేసిరి. పుర
పాలకసంఘాధ్యక్షుడు నంత్రిగారికి పూలచారము చేసి కచ్చివా
రందరిని వారి కెంతో కరచిరి.

మరునాటి ఉదయమున హైటూరుపై జిల్లాబోర్డు అధ్య
క్షులతో ఇ జనీరుగారితో సహా పానుచే కొట్టుకొనిపోయిన
స్థలములకు జూరుకుకై ఇచ్చాపురం బోయిరి. అటుండి వా
చుబాదాచుకు, జరదాకోర్టుపైని కొంతదూరముబోయి తిరి
గి కల్లికోట రాజాగారి బంగళాకు ఆరాధ్యులు తిగిపడిన
వచ్చిరి.

సాయంకాలము రిగ పురమండలికను జగిన జిల్లాబోర్డు
సభకుబోయిరి. అనుభవ్యుడు గౌ. మంత్రిగారి కొనూరుచిన
అభివృద్ధిపథము జరిగి, వారొచ్చిన మేమును కొనియాడుచు
తిరిగి మంత్రిగా నియమింపబడినందుకు సంతోషించు వారి
సానభూతి గోరుచు తన బోర్డుయొక్క అభ్యర్థకములను వెలి
బుచ్చిరి.

తిరిగి మంత్రియగుటకు కారణము
గౌ. మంత్రిగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు తనసేవను కొని
యాడినందుకు ఆ మి తా సందర్భరీతుడైన తన ని
సభ వారికి వెలిపెను. తాను తిరిగి మంత్రిగా
నెన్నుకొనబడుట సభిగారి కంగీకార మైనందుకు సంతోషము
వెలిపి నామట్టుకు నేను మూడేండ్లు కష్టపడినచేసి
నపిదప విశ్రాంతి నై కొననెంచితినని విల్లింగుడను
ప్రభుత్వగారు ఆయనకే తెలిసిన కొన్ని కారణము
లచే నన్ను మరల కొంతకాలమువరకైన మంత్రిగా
నుండవలెనని నిశ్చయించుటచే ఆయన నిశ్చయము
ప్రకారము పదవి సంగీకరింపవలసి వచ్చెను. అని
పానగలు రాజాగారు నుడివిరి తాను స్థానిక న్యవహారాల
కాఖమంత్రిగా నుండునంతకాలము స్థానిక సంఘము యభివృద్ధికి
పాటుపడెనని వెలిపి.

సానుభూతిగలదు - సహాయములేదు
తుపాను కచ్చిన వెంటనే యిజిల్లా జూదరావలెనని
మంత్రిగారు తలచుచున్నది మదరాసులో పని విస్తారముగా నుం
డుటచే ర తేవండి. నాటి ఉదయమే కొన్ని ముఖ్య
మార్గములను జూచివచ్చిరి. చాల మైళ్ల వరకు పోవు
తుపానుచే కొట్టుకొనిపోయి, మరెవలె పూర్తిగా నాశనమై
యుండుటచుచి చాలనిచారింది. నవ్వుచాలకలిగినది. వెం
టునే కేంద్రసంపాదకము. జిల్లాలో ముఖ్యమగు మార్గముల
దుష్టినిబాధనతోడనే మంత్రిగారు సందర్శింపిరి బడి, రోడ్డును
మరెవలెను వెంటనే మరమ్మత్తుచేయించుట ఆవసరమనితలచిరి.
కాని, యిరువైదు జడ్జలులో అవకాశములేనందున, గ్రాంటుల
నిచ్చుటకుపి అ లేకుండును. ఈ యేడు జడ్జలు
బోటాబోటిగా నుండుటచే యిట్టి పనుల చేయుటకు
వీలుగావున్నది. ఇంకే భద్రుగా గ్రాంటుల నిచ్చుటకు ప్రస్తుత
ఆర్థికదరవర్థములట్టి ప్రభుత్వమునాటికి వీలుగావున్నది. ఈరాష్ట్ర
మూరీయమైనట్లుబడిన కేంద్రప్రభుత్వమువారు తగ్గించిన
చో ఇట్టి గ్రాంటులకు వీలుండెడిదిగాని సామాన్యకాసనసభలో
సభ్యులందరు కడకాక మిచ్చుటలేదు. ఆయనను ఆర్థికసరమగు
మరమ్మత్తులను బోర్డుగారు చేయించుటకు వీలునగుటకు తానే
మి జేతగలుగనో జేసెనని వెలిపి.

ప్రత్యేకాంక్షములు
వామనాదివైన మరెవలె ప్రభుత్వోద్దేశము సంబంధిం
చినదగుటచే, దానిని మరమ్మత్తుచేయు వాధ్యత ప్రభుత్వము
వారియందున్నది, తానినివరకు వెలిపినట్లుగా భవలేమనే వాధ్య
తను నిర్వహించబడుతుండు రని జరిగిరి. కర్మామిడి
కడ మెలియాపుట్టి మరెవలె రెండవరగతి రోడ్డుపైనున్నది. దీనికి
ప్రభుత్వమువారు భవము చూచుకొని సగము సామ్యు గ్రాంటు
గను మిగిలిన సగము బుగముగను యివ్వగలుగుదురేమో రోడ్డు
విషయములో బోర్డువారు మామూలుగా ప్రభుత్వోద్దేశము మై
కురు 500 చొ. రెడక్టరగతి రోడ్డుకు మైలునకు మా

గొప్పజలాంతర్గామి

బొంబాయివచ్చినది
బొంబాయి, ఏప్రిల్ 21:—2800 టన్నులతో క్రిలిగి (ప్ర
పంచములోకల్ల గొప్పడుకు కె 26 జలాంతర్గామి బొంబాయికి
వచ్చెను; తూర్పుదేశ ప్రయాణమునకై ఒకటి కంటే దినముల
కా కొలబోవ వెళ్ళును. ఉష్ణదేశ పరిస్థితులలో ప్రయాణ
మును పరిశీలించుటకై యిది బయలుదేరినది. ఇదియొకరమైన
మందు ప్రయాణము చేయుచుండగా యాత్రికులను
తీసుకొని పోవుచున్న ప్రాంగిస్తాను అనుయోధ భయంకరముగా
మందును దీనికి కలబడినది. ప్రక్కనే 24 గంటలు నిలువబడిన
పిమ్మట ప్రయాణమునకు యిబ్బంది కలుగజేయునగాన వా
మువనుని కమాండరు ధాంపునను ఉత్తాపుక పొందెను. 10
గంటలకు వదలిని తిరువారీ ఆయోధమునిగను కె. 26 యొక్క
యోధ్యోధులు బొంబాయి యాటుకల్లబ్బి - రి య తిథ్యమును
పొందుచున్నారు. సీ మెన్సుయినిస్టి ట్యూటువారు చారికి కనో
దిమలను కల్పించుచున్నారు. (ఆ. వె.)

ఆనరబుల్ ఆఫ్ ఫర్ ఆహమద్పుఖానుగారు
ఆఫ్ ఫర్, 21 ఏప్రిల్:—ఆనరబుల్ సాహిబజా ఆఫ్
ఫర్ ఆహమద్ ఖాను యిగ్గాదు వెళ్ళుటకై నేడు బొంబాయికి
వెళ్ళెను. వీరు రే. పుదు ముచున్నదిను విశ్వవిద్యాలయమునకు
పీఠిక బయలుదేరినట్లు. వాబు సర్ మోమియల్లఖానుగారు
వైశుఖాన్లగుగా నిచేయుచును సాహిబజా సాహెబు
గారు యిండియా కాన్సిలులో వారికాలము తీరునప్పటికి వచ్చే
సెప్టెంబరులో తిరిగివచ్చును.
మాలానా నాబూబర్ రహిమాన్ ఖాన్ మర్యాద సవా
బ్ సాక్షిబుగారు ఆఫ్ ఫర్ మునామ్మదీయ విద్యాసభకు
రి గంవత్సరమువరకు ఆఫ్ ఫర్ సైకిరిగా ఎక్కుకొనబడిరి.
(ఆ. వె.)

250 చొ. పుచ్చుకొనబడును. సరన్ను పేట, మున్నగు స్థలము
లలో పాత కాలల గ్రాంటులను గూర్చి తాను
ఉడుకుండలము బోయి కాగితముల జూచి నిర్ణయించె
దని మంత్రి రి. వెలిపి. ఉద్ధామముకు మార్గము లేవునను
టనుగూర్చి బోర్డువారే జూచుకొనవలెను. ప్రభుత్వమువారు
ట్రంకు, 2 క కరగతిరోడ్డుకు మార్కెట్ గ్రాంటుల నియమలకు
గంజామువద్ద ముతెన

ఆధురు ఆంకిమను గంజామువద్ద కుషిల్ బోర్డులెన నూ
చ్చి యిట్లువెలిపిరి. ఈవిషయమున యిదివరకు ప్రభుత్వమునాటికి
అర్జీవిచ్చెను రైల్వేఆధికారులు రైలుమార్గమునకు రోడ్డుమార్
గమునకు రెండింటిని ఉయోగము యేకుమలెన నిర్ణయించుక
మో కనుగొనవలెనని బోర్డువారికి ప్రత్యుత్తరముచ్చెను. రైల్వే
వారందుటకు అంగీకరింపబడిరి. కాని, బోర్డువారు తమభాగ
ము వ్యవహారముచెల్లించుచో రైల్వేవారట్టికులెన నిర్ణయించుటకు
పూనుకొనవలెనని వెలిపవచ్చెను. కావున అందులకు తామెంత
చెల్లించవలసియుండునో, యేమరచులపై చెల్లించవలెనో రైల్వే
వారిని బోర్డువారు తెలిగొని ప్రభుత్వమువారి కరుకపరచినచో
తగురీతిని నిచారించెదను.

బోర్డు అధ్యక్షునికి మెప్పు
పిదప అవకాశము దీసికొని పానగలు రాజాగారు బోర్డు
అధ్యక్షుని చాకచక్రముల గూర్చి, కర్మలకు వెలుపుచు కొని
యాడిరి. కల్లికోట రాజాగారు మునున విస్తారమున ఆ
ధ్యక్షులుగానుండి బరంపురమునకు గంజాము జిల్లాదగ్గర చాల
పేలూను గూర్చున్నామని లిఖిం. చివరకు వేరొకసాహిబ్
వారు తన్ను సత్కరించినందుకు అభినందనలు వెలిపెను.

బోర్డుసభ ముగిసిన పిదప వివిధ తాలూకాబోర్డుల అధ్య
క్షులకు మాట్లాడుటకు సమయముండునని.

సాయంకాలము మాడపుడి
సాయంకాలము 4 గంటల జిల్లా అక్కటూరు గారు గౌ.
మంత్రిగారితో కల్లికోట బంగళాకడ మాట్లాడిరి. 4 30 గంట
కల్లికోటరాజాగారు మంత్రిగారికి విదొమంగి. 5 గంట
గారు జిల్లాబోర్డుఅధ్యక్షునితో గోపాలపురం పురపురముల మీ
దుకబోయి రోడ్డు, రైలు మార్గముల తెలిగి నునయోగమును
నట్లు నిర్ణయించబడునట్లు గంజాముకులెనను జూచి తిరిగి రాత్రి
9 గంట కల్లికోట బంగళా చేరుకొనిరి.

మంత్రిగారు 21 కేడీ ఉదయం మెయిలులో బరంపురం
పిడిపోయిరి. వారిని సాగనంపుటకు యధారీతి కడకు విచ్చేసిరి.

వస్త్రదానము
గౌ. మంత్రిగారి రాకసందర్భమున బరంపురం పురపాల
కసంఘమువారు ఆదిదానిద పాతకాల బాలబాలిలకు వస్త్ర
ములను పంచియిచ్చిరి.

ఇవి మనోపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీశిష్యులు, శిష్యులు గలవలగువారికి సుఖనిద్ర, విక్రాంతినిచ్చును. సుందరముగా మోచాలావజ్యములకు ప్రాపగు కరుణను మనోహరముగ తెంచుచి కాపాడును ఈతైలమునకు కల రమణీయమును సువాసన చేపువలసికాదు. తలకురాచి మువ్వుకొనిన ఇగురు పొయగు వానిలకు మాత్ర పరిమళము వ్యాపించును తలలో మండును పుట్టనివచ్చును. దీనియందు మనోహరముగు సువాసన క్షుద్ధమములను చేర్చి యూరుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పుబడయున్నాము. వేయేలదిక సాపరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

విదేశ వార్తలు

కార్మిక ప్రభుత్వమువారు చేసిన కార్యములు

ప్రధానామాత్యుని ప్రకటనము

లండన్, ఏప్రిల్ 21.—ఇండియన్ డెయిలీ కార్మిక వార్తాపత్రము వేరూపేక్షనకు ముగ్ధులగు రథ్యక్షులనుండి వచ్చిన ప్రతి అయిన నవ నభవారంధరుల గొప్పస్వార్థము నొసగిరి. ఎంతయు శక్తిగలిగి, నభవారంధరుల ముగ్ధులగు అందరే అయిన ను సర్వవిధముల తోడ్పడెదమని అభిప్రాయమును తీర్మానించిరి. అతీర్మానమును ప్రత్యుత్తరముగా ముగ్ధులగు రిట్లు జెప్పిరి. కార్మిక ప్రభుత్వమువారు కత్తిరించిన లే: తిరణకుద్ధి పనిజేయుచున్నారు. కాని వారు తోడ్పాడనివలెను ఎల్లప్పుడు చేసెదమని చెప్పకుట వీలులేదు. అట్టి అభిప్రాయము నీ విలులేదు. ప్రభుత్వమువారు జేసినదంతయు నమంజురమైనది. ప్రభుత్వము వారు తప్పునజేసి యుండవచ్చును. సామ్రాజ్యవాదులు అనుకొన్నటుల నిజముగా అనించకపోయి యుండవచ్చును. కాని వారు ఒక గ్రేటులిబరునుగాక ప్రపంచ మంతటను కార్మిక ప్రభుత్వము సాధ్యమైనదనియు కార్యరూపమును దాల్చు కనులను జేయవలసియు, మంచిదనియు అందరకు నచ్చజేయవలెను. కార్యసాధనముల నెరిగి ప్రవర్తించువదనియు తెలియజేయవలెను. జరిగియున్నవాటికి పని నుండా యున్నది. పనితో గతేమాకున్నది. కాని వారికి విశేషముగా కార్యాలయనిపుణులు కలయు సహాయము సంకన జేసిరి. నేను ఎంతకాలమి ప్రధానామాత్యునిదనియుండినో జెప్పలేను. నేను మంచికలను జేయవలసినదను జేసిరి. తు. బెట్టెను. ప్రపంచములో కొత్త భావములు కలుగజేయుచున్నాము. ప్రపంచ గూడ లాభకరమగు అభిప్రాయములు కలుగజేయుచున్నాము. మేమి పనిని జేయవలసినదని మేమి యుద్వేగములను దుందుటకు పూర్తిగా ఇష్టపడెదము.

కార్మిక ప్రభుత్వము

నైనికనౌకాదళమును తగ్గించుట

ఇండియన్ డెయిలీ కార్మికుల వారివైఖరి

లండన్, ఏప్రిల్ 22.—నైనిక నౌకాదళమును తగ్గించుటలో ఒక్క గ్రేటులిబరు మాత్రమే అయిపోయినది. అట్టి చివ కార్మిక ప్రభుత్వము అభిప్రాయమునది తొలగివడినది. ఎని ఎన్. డబ్ల్యు. జోసెఫు మంత్రి తెలియజేసెను.

రషియాకు సొము కావలెను

కమ్యూనిస్టు పద్ధతులను మానరు

ట్రాట్స్కిగారి యభిప్రాయము

మాస్కో, ఏప్రిల్ 21.—ట్రాట్స్కిగారిట్లు జెప్పుచున్నాడు:—రషియా ప్రభుత్వము ముగ్ధులగు రథ్యక్షులనుండి వచ్చిన ప్రతి అయిన నవ నభవారంధరుల గొప్పస్వార్థము నొసగిరి. ఎంతయు శక్తిగలిగి, నభవారంధరుల ముగ్ధులగు అందరే అయిన ను సర్వవిధముల తోడ్పడెదమని అభిప్రాయమును తీర్మానించిరి. అతీర్మానమును ప్రత్యుత్తరముగా ముగ్ధులగు రిట్లు జెప్పిరి. కార్మిక ప్రభుత్వమువారు కత్తిరించిన లే: తిరణకుద్ధి పనిజేయుచున్నారు. కాని వారు తోడ్పాడనివలెను ఎల్లప్పుడు చేసెదమని చెప్పకుట వీలులేదు. అట్టి అభిప్రాయము నీ విలులేదు. ప్రభుత్వమువారు జేసినదంతయు నమంజురమైనది. ప్రభుత్వము వారు తప్పునజేసి యుండవచ్చును. సామ్రాజ్యవాదులు అనుకొన్నటుల నిజముగా అనించకపోయి యుండవచ్చును. కాని వారు ఒక గ్రేటులిబరునుగాక ప్రపంచ మంతటను కార్మిక ప్రభుత్వము సాధ్యమైనదనియు కార్యరూపమును దాల్చు కనులను జేయవలసియు, మంచిదనియు అందరకు నచ్చజేయవలెను. కార్యసాధనముల నెరిగి ప్రవర్తించువదనియు తెలియజేయవలెను. జరిగియున్నవాటికి పని నుండా యున్నది. పనితో గతేమాకున్నది. కాని వారికి విశేషముగా కార్యాలయనిపుణులు కలయు సహాయము సంకన జేసిరి. నేను ఎంతకాలమి ప్రధానామాత్యునిదనియుండినో జెప్పలేను. నేను మంచికలను జేయవలసినదను జేసిరి. తు. బెట్టెను. ప్రపంచములో కొత్త భావములు కలుగజేయుచున్నాము. ప్రపంచ గూడ లాభకరమగు అభిప్రాయములు కలుగజేయుచున్నాము. మేమి పనిని జేయవలసినదని మేమి యుద్వేగములను దుందుటకు పూర్తిగా ఇష్టపడెదము.

రషియాకు ఎవరైన బుధునిచ్చిన వారికి ఎంతయు నగు సొముకలను జేసెదమనియు కాని వారికి తోడ్పడి బానిసలని జేయవలసియు జనోపిపుగారు ప్రకటించిరి.

భారతదేశసంస్కరణములు

డెయిలీ కార్మిక ప్రభుత్వము

లండన్, ఏప్రిల్ 22.—యూరప్ లోని సంస్కరణమువారు బరిసన్ కెట్టిట్ల డెయిలీ కార్మిక ప్రభుత్వము సాధ్యమైనదనియు కార్యరూపమును దాల్చు కనులను జేయవలసియు, మంచిదనియు అందరకు నచ్చజేయవలెను. కార్యసాధనముల నెరిగి ప్రవర్తించువదనియు తెలియజేయవలెను. జరిగియున్నవాటికి పని నుండా యున్నది. పనితో గతేమాకున్నది. కాని వారికి విశేషముగా కార్యాలయనిపుణులు కలయు సహాయము సంకన జేసిరి. నేను ఎంతకాలమి ప్రధానామాత్యునిదనియుండినో జెప్పలేను. నేను మంచికలను జేయవలసినదను జేసిరి. తు. బెట్టెను. ప్రపంచములో కొత్త భావములు కలుగజేయుచున్నాము. ప్రపంచ గూడ లాభకరమగు అభిప్రాయములు కలుగజేయుచున్నాము. మేమి పనిని జేయవలసినదని మేమి యుద్వేగములను దుందుటకు పూర్తిగా ఇష్టపడెదము.

ప్రభుత్వమువారు-లిబరల్స్

లండన్, ఏప్రిల్ 22.—లిబరల్స్ డెయిలీ కార్మిక ప్రభుత్వము సాధ్యమైనదనియు కార్యరూపమును దాల్చు కనులను జేయవలసియు, మంచిదనియు అందరకు నచ్చజేయవలెను. కార్యసాధనముల నెరిగి ప్రవర్తించువదనియు తెలియజేయవలెను. జరిగియున్నవాటికి పని నుండా యున్నది. పనితో గతేమాకున్నది. కాని వారికి విశేషముగా కార్యాలయనిపుణులు కలయు సహాయము సంకన జేసిరి. నేను ఎంతకాలమి ప్రధానామాత్యునిదనియుండినో జెప్పలేను. నేను మంచికలను జేయవలసినదను జేసిరి. తు. బెట్టెను. ప్రపంచములో కొత్త భావములు కలుగజేయుచున్నాము. ప్రపంచ గూడ లాభకరమగు అభిప్రాయములు కలుగజేయుచున్నాము. మేమి పనిని జేయవలసినదని మేమి యుద్వేగములను దుందుటకు పూర్తిగా ఇష్టపడెదము.

నైనులో కమ్యూనిస్టు పార్టీస్టుల పోరాటము

నైన్, ఏప్రిల్ 21.—బోస్నియాలో సార్మిక చిహ్ను ముగ్ధులగు రథ్యక్షులనుండి వచ్చిన ప్రతి అయిన నవ నభవారంధరుల గొప్పస్వార్థము నొసగిరి. ఎంతయు శక్తిగలిగి, నభవారంధరుల ముగ్ధులగు అందరే అయిన ను సర్వవిధముల తోడ్పడెదమని అభిప్రాయమును తీర్మానించిరి. అతీర్మానమును ప్రత్యుత్తరముగా ముగ్ధులగు రిట్లు జెప్పిరి. కార్మిక ప్రభుత్వమువారు కత్తిరించిన లే: తిరణకుద్ధి పనిజేయుచున్నారు. కాని వారు తోడ్పాడనివలెను ఎల్లప్పుడు చేసెదమని చెప్పకుట వీలులేదు. అట్టి అభిప్రాయము నీ విలులేదు. ప్రభుత్వమువారు జేసినదంతయు నమంజురమైనది. ప్రభుత్వము వారు తప్పునజేసి యుండవచ్చును. సామ్రాజ్యవాదులు అనుకొన్నటుల నిజముగా అనించకపోయి యుండవచ్చును. కాని వారు ఒక గ్రేటులిబరునుగాక ప్రపంచ మంతటను కార్మిక ప్రభుత్వము సాధ్యమైనదనియు కార్యరూపమును దాల్చు కనులను జేయవలసియు, మంచిదనియు అందరకు నచ్చజేయవలెను. కార్యసాధనముల నెరిగి ప్రవర్తించువదనియు తెలియజేయవలెను. జరిగియున్నవాటికి పని నుండా యున్నది. పనితో గతేమాకున్నది. కాని వారికి విశేషముగా కార్యాలయనిపుణులు కలయు సహాయము సంకన జేసిరి. నేను ఎంతకాలమి ప్రధానామాత్యునిదనియుండినో జెప్పలేను. నేను మంచికలను జేయవలసినదను జేసిరి. తు. బెట్టెను. ప్రపంచములో కొత్త భావములు కలుగజేయుచున్నాము. ప్రపంచ గూడ లాభకరమగు అభిప్రాయములు కలుగజేయుచున్నాము. మేమి పనిని జేయవలసినదని మేమి యుద్వేగములను దుందుటకు పూర్తిగా ఇష్టపడెదము.

భారతదేశములో లోపములు

అందరకు నుపకరించు ఒకే ఉద్దేశ్యములేదు

విం. రృక్ గారి ప్రత్యుత్తరము

లండన్, ఏప్రిల్ 21. రాత్రి 11/0 నిమిషాల్లో డెయిలీ కార్మిక ప్రభుత్వము సాధ్యమైనదనియు కార్యరూపమును దాల్చు కనులను జేయవలసియు, మంచిదనియు అందరకు నచ్చజేయవలెను. కార్యసాధనముల నెరిగి ప్రవర్తించువదనియు తెలియజేయవలెను. జరిగియున్నవాటికి పని నుండా యున్నది. పనితో గతేమాకున్నది. కాని వారికి విశేషముగా కార్యాలయనిపుణులు కలయు సహాయము సంకన జేసిరి. నేను ఎంతకాలమి ప్రధానామాత్యునిదనియుండినో జెప్పలేను. నేను మంచికలను జేయవలసినదను జేసిరి. తు. బెట్టెను. ప్రపంచములో కొత్త భావములు కలుగజేయుచున్నాము. ప్రపంచ గూడ లాభకరమగు అభిప్రాయములు కలుగజేయుచున్నాము. మేమి పనిని జేయవలసినదని మేమి యుద్వేగములను దుందుటకు పూర్తిగా ఇష్టపడెదము.

తుర్కీ రాజ్యాంగ నిర్మాణము

క్రొత్త శాసనము

క్రొత్త రాజ్యాంగ శాసనము అధిక ప్రమాదు కురువచ్చు వాటినుభవము అమోదింది. రేపటినుండి అరు నెలలవరకు సభ ఆరంభమగును.

క్రొత్త రాజ్యాంగ శాసనము అధిక ప్రమాదు కురువచ్చు వాటినుభవము అమోదింది. రేపటినుండి అరు నెలలవరకు సభ ఆరంభమగును.

జర్మనీలో రహస్యపు నైనికతరిఫీదు

లండన్, ఏప్రిల్ 21 - రాత్రి 15.55.—జర్మనీలో నైనికతరిఫీదు అధిక ప్రమాదు కురువచ్చు వాటినుభవము అమోదింది. రేపటినుండి అరు నెలలవరకు సభ ఆరంభమగును.

నైనికతరిఫీదు అధిక ప్రమాదు కురువచ్చు వాటినుభవము అమోదింది. రేపటినుండి అరు నెలలవరకు సభ ఆరంభమగును.

బ్రెటియన్ నైనికతరిఫీదు చనిపోయెనని తెలుచి సమాధిని గట్టుట

అనైనికతరిఫీదు దానినిజూచి అశ్చర్యపడుట

లండన్, ఏప్రిల్ 21 రాత్రి 9-15.—1914 యుద్ధములో పనిజేసిన నైనికతరిఫీదు చనిపోయెనని తెలుచి సమాధిని గట్టుట. అనైనికతరిఫీదు దానినిజూచి అశ్చర్యపడుట. 1914 యుద్ధములో పనిజేసిన నైనికతరిఫీదు చనిపోయెనని తెలుచి సమాధిని గట్టుట. అనైనికతరిఫీదు దానినిజూచి అశ్చర్యపడుట.

ఇంగ్లాండులో జర్మనీ కార్మిక ప్రభుత్వములకు భూమిని పంపిణీ చేసెను. భూమిని పంపిణీ చేసెను. భూమిని పంపిణీ చేసెను.

ఇటీవల కేన్సర్ ముక్ బిరంగుమును వారణాసుని ఇద్దరు న్యాయాధికారులు బట్టించిరి.

జర్మనీలో రహస్యపు నైనికతరిఫీదు

నైనుపరివారవిచారణసంఘము వారు

అరికనిపుణులని వేదికము

పోయింకేరుగ రి ప్రత్యుత్తరము

ఇటీవల కేన్సర్ ముక్ బిరంగుమును వారణాసుని ఇద్దరు న్యాయాధికారులు బట్టించిరి.

బొంబాయిలో అగ్నివలన 1 లక్షరూపాయల

సొము నాశనమయ్యెను.

బొంబాయి, 21 ఏప్రిల్:—కంబాలములు గ్లొ గొలలి యటానికాలో ఒకటిన్న పాకలోనిపుంటుకొని తిన్న కిక్కుల కై యుంచిన సొమును 1 లక్షరూపాయల వరకు నాశనమయ్యెను. అదిజనులు నిరసిండు స్థ. మగుటచే మంజులను అటునిటుపోతుండేసి స్వాధీనులతో తెచ్చువరకు ప్రజలు భయపడిరి. (ఆ. వె)

ఈశైలము మంచినువాసన గలిగి మిగడవలె నుండును.
అమృతాంజనము డిపో, మడరాసు -, బొంబాయి.

జాబులు

గ్రంథాలయ స్థాపన

చిత్తూరు జిల్లా వదనపల్లె తాలూకా బయ్యప్పగారిలో గ్రామమున 18-4-24 తేదీన శ్రీ రామగ్రంథాలయ మనుషేర స్థాపితమైనది. శ్రీయోగేశ్వరుని ఆస్తిగానిచ్చి రామస్వామియేడి పి. కె. కృష్ణారెడ్డిగారు యాజమాన్యమున 20 మంది సభికులతో ప్రారంభించి జరుపడినది. ఎన్. మల్వోజీరావు గ్రంథాలయము యొక్క కొన్ని ముఖ్య పుస్తకములను సూక్ష్మ 2 గంటలు ఉపయోగించిరి. సభికులకు పుస్తకాల బాలూచు లింపబడి రూ. 11 గంటలకు గత ముగింపు కాబడినది ఈ క్షణము నుండి గ్రంథాలయభివృద్ధి చేయింపబడును.

వాణిజ్య కేంద్రము
గౌరవ కార్యదర్శి

తుని తాలూకా జాతీయోపసంఘము

ఈ సంఘము కార్యదర్శి కమిషనరీ జమాఖర్చును నియమింపబడును, ఖర్చుపడినట్లులను కానుకలు పంపింపబడును. ఈ నెల 26 తేదీ శనివారము వద్దాక్షిపాతము 2 వ తునికాం గ్రామ ఆఫీసులో సమావేశమైనది. కార్యదర్శిలు రా. బాద్రి తుని, ఇద్దరు కార్యదర్శిలు వెనుక నుండి తాలూకా సమాఖ్యను నిర్వహించెను. ఈ కార్యము ఆఫీసును ల. దండం 0-4-0 చందాల నొసగినవారి దండమును దక్షిణమున పొందినవారి తాలూకాలోని ఫిర్యాదులను గ్రహించు ప్రయత్నము ప్రారంభించుచున్నది.

కే. రంగచార్యులు,
కార్యదర్శి,
(మకాం) తుని 19-4-24.

శ్రీరాజగోపాలవిలాస్ కర్తవ్యనియమం

విశాఖపట్నం జిల్లా కార్యదర్శి, కర్నూలు తాలూకా గౌరవ ప్రచారకుడుగాను నున్న కర్నూలు; మిల్లీల్లా కార్యదర్శి గారు మా ప్రాంతములో ఒక ఉద్దేశ నిబంధనను స్థాపించి పని చేయించవలసిన దని నన్ను ప్రోత్సహించి చేయుటచే ఒక సంఘమును స్థాపించి పనిచేయించుచున్నాను. చీరకా చావులు, సాదాతానాలు, చొక్కా, డబ్బు, తువ్వలు, మొదలయినవి తయారుచేయించుచున్నాను. సాధ్యమయినంతవరకు కర్నూలు కర్నూలులో 60 ఆయన ఉద్దేశము కర్నూలులో మా సంఘము యొక్క ఉద్దేశముగాన కార్యనిర్వహణచేయుటగాని, వర్తమాన గాని, వస్త్రములు కావలసియున్నచో నాకు ఉత్తరములు వారి సమాచారములను తెలిసికోవలసిన దని కోరుచున్నాను.

శ్రీమత్కృతివాది భవంతురు మంగిరెడ్డి

మొట్టమొదటగా చాచులు

మొట్టమొదటగా, కైలాసపట్నం, కర్రపట్నం విశాఖపట్నం జిల్లా

నాగుల వల్లటూరు బ్రహ్మోత్సవము

కాంగ్రెసు ప్రచారము

ఈ శ్రీరామసమితి ప్రారంభించి ఈ గ్రామమున శ్రీరామరామస్వామివారికి బ్రహ్మోత్సవము రోజు జరిగింది. గౌరవ సేవ నిరవధింపబడి గాంధీ విద్యాలయ బాలకుల నరసింహస్వామి (పంచవదలకు సమ) గానించిరి. సామంతాలమునకు తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షుని పని జూచుచుండి శ్రీరామ సేవపుస్తకము రామస్వామిగారు వారి కిచ్చిందియు యితర అభివృద్ధి పోటీను యధికారులను కేంద్రించి, వాటిని గ్రహించిరి. ఈ కార్యము తరువాత గ్రామకాంగ్రెసు సభకు కార్యదర్శి గారు తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షులను ఖద్దర్ మధ్యపాన సేవకును గురించి యజమానిని నిందిరి. అత్యాచారము దురదృష్టము. ఆంధ్ర గాంధీ కార్యముల నలంకరించి జాతీయ పతాకమును ఉద్ధరించు వెంటనే మార్చిందిరి. కాంతివాతావరణమున కేంద్రీయమున కలగలేదు. మునుపటి (16-4-24) శ్రీమంత్రి ఆ. వెం. రామయ్య గారు శివరాత్రి సమయమున రాటనుకే నూలు దీయుచు గ్రామములవారల కిచ్చుచువు ననించి ప్రబోధము కలుగ జేసిరి.

ఆ. వెం. రామయ్య
కార్యదర్శి గ్రామకాంగ్రెసుసంఘము.

విశ్వభారతి

విజ్ఞాపన

విశ్వభారతి ప్రధానాధ్యక్షులగు శ్రీవిభుశేఖర భట్టాచార్యగారు మాండుకొల్లపనివత్తు - గౌడపాడియ కారికకున, బాధ్యకర్మమునకును యున్న నికటంబంధమును నిరూపించుచు దానిపై నాయన విపులముగా వ్యాఖ్యానమును వ్రాసి నాంగ్లమున నమ్మవేయించ ప్రయత్నించుచున్నారు. గ్రంథము చాలవరకు పూర్తియైనది. ఇతరభాషలలో ఎక్కడెక్కడ యేయే ప్రతిలిపులు (Manuscripts) అయ్యుపడిన గ్రంథములు, యున్నచో వాటినిన్నిటిని తెప్పించి సరిచూచి యేయించు చిత్రముగాని అర్హతముగాని యుండిన వాటిని యెత్తివ్రాసునని మరల యెవరిగోధములు వారికి పంపుచున్నాము. ఆంధ్రదేశమున గల పండితులవద్దగాని పుస్తకప్రకాశకులవద్దగాని ప్రతిలిపులుగాని (Manuscripts) లేక అయ్యగ్రంథములు ని యేలిపిలోయన్న ను వాటిని మాకు పంపవలెనని ప్రోత్సహించి కృతజ్ఞతాపాత్రులయ్యెదము. అవి మాకు చేసిన పదిపది పానుగ్రంథాలలోనే తిరిగి యెవరిని వారికి అతిశయముగా పంపియుండుము.

ఆకురాని చలమయ్య

అది వాని మునిసిపల్ నూచు

ఇండ్లనీటిపన్ను జనరల్ రివిజన్: 1924 సంవత్సరం ఏప్రిల్ నెల 1 తేదీనుండి జారీలో తెచ్చుటకు నాలుగువారలకున్న కొందరుకొనినది మరియు అక్ససు రివిజన్ అక్ససులకు తమారుచేయించి తెలుపేయర్ల తనిఖీని తెలుసు ప్రకటన చేసిన నోటీసును బహిరంగముగా 1924 సంవత్సరం మార్చి నెల 28 తేదీన ప్రచురించినది.

1923 సంవత్సరం 5 నంబరు డిప్రీక్టు మునిసిపాలిటీల అక్ససు మెయ్యలు 5 యొక్క 9 కి తమవారపును యాలను ఆలోచింపక విద్యయందును నాగరికతయందును వెనుకబడిన నిరుపేద కటుపేయర్లకు సయితము ఏలాటి సెవ్సులో నోటీసు లివ్వబడక అసెస్సుమెంటు మెయ్యలకులచే నమూనా ప్రకారం తమారుచేయించి వుండిన రివిజన్ లిస్టులు 1924 సంవత్సరం ఏప్రిల్ నెల 28 తేదీ వరకు టినిఖీకి మునిసిపల్ అక్ససులో అక్ససు పని చేయుచున్నందున మధ్యాహ్నము 1 గంటనుండి 4 1/2 గంటలవరకు వుంచి యుండునని నోటీసులో అగుపరచినది. తెలుపేయర్ల జాగరూకతతో చూచుకొని అవశ్యమగుచో రివిజన్ అక్ససులను ఇచ్చుకొని ఇతే నెల 28 తేదీన మునిసిపల్ అక్ససులో రివిజన్ అక్ససులకు చూచుకొని పాజరుండి సబబులు చెప్పకోవచ్చును. తప్పినవారి అక్ససులకు ఫలితముండదని కటుపేయర్లను హెచ్చరించుచున్నాడను.

20-4-24,

న్యాయవాద.

గుప్తగతి క్రింద భోజనవ్రత మేల?

ఆంధ్రదేశమున ప్రజాసేవకలయించి పతిమానలని పేరొందిన జాతీయ శ్రీరామసమితి బాలకుల బ్రహ్మోత్సవము రోజున యెల్లకలయించును. వాఙ్మండితమయి దినులనుండి యభోజనములను వారించి పానములను, రుచి గట్టములను గానము వ్రొందుచుండిరియును ఇతర కార్యములు 2 తేదీ రివిజన్ వెంటనే జరిగియున్నది. ఇంకొకటి ముఖ్యముగా ఉత్తర గారు చూపుటకేయో ప్రయత్నమును చేయవలసిందిగా తెలిపెను. వాటికి జాబితాగానిది కలగి ఆంధ్ర ప్రభుత్వాధికారుల గారి, కార్యదర్శి వారిచే గాని ప్రతిష్ఠాపాతములను లోపల లా అందు ఆర్డరు మేరకునుగా చూపి. నిరవధింపబడిన కేశ భక్తులను బాధించు లేక ఉపేక్షించు అచారములను నొంది. ఇందులకు కొన్ని జాబితాగాని లేగాను దాని చావు కష్టి జరిగిన గౌరవదారులకుగాను మొదలకు వారిని కొందలు నిరవధింపబడిరి. కర్నూలు (పంచవదలకు సమ) నెలను మేరకుగాని గుప్తగతి భోజనవ్రతముల మేరకులను కనుగొని త్వరగా నిరవధింపబడుకొనిరి. ప్రతిష్ఠాపాతములలోపము జరుగగా. అట్లు ప్రభుత్వాధికారుల ప్రయత్నములయెడల ప్రతిష్ఠాపాతములను బహిరంగముగా ద్వారా తమ యజమానిని చూడకునని నిరూపించు, ప్రజాసేవకలయించు కేశ జాతీయల నిరవధింపబడిరి. కర్నూలు (పంచవదలకు సమ) బాధలను దీర్చుటకై పనిచేయు డనియును మేరకు రివిజన్ ముచు ప్రార్థించుచున్నాను.

కొడేటి రంగచార్యులు.

తెలుగు, 19-4-24.

గౌరవరీమండల మహిళాసభ-ఆలయము

ది 19-4-24 సంవత్సరం తేదీన ఆలయము గ్రామమున గౌరవరీమండల మహిళాసభ జరుపుటకు ఆహ్వానసంఘము సమావేశమైనది. నాటిసభకు దిగుమర్తి వెంకటరత్నమ్మగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. దేశాభివృద్ధి దువ్వారా సుబ్బయ్యగారిని ఆహ్వానసంఘమునకు అధ్యక్షురాలనిగ నేకగ్రీవముగ నెన్నుకొనిరి. మహిళాసభకు నెల్లూరు వాస్తవ్యురాలగు పాణకాకనకమ్మగారినిగ; గుంటూరు వాస్తవ్యురాలగు వున్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారినిగ; భీమవరం వాస్తవ్యురాలగు మాగంటి అన్నపూర్ణాదేవిగారినిగ; మరుగ నధ్యక్షురాలగు కోరటకు తీర్మానించినవై వారితో ను క్షేత్రప్రభుత్వరములను జరుపుటకు కార్యదర్శిగారికి అధికారమివ్వడమైనది. ఆహ్వానసభకు దిగుమర్తి వెంకటరత్నమ్మగారిని కార్యదర్శిగ యెన్నుకొనడమైనది. మండలములోని శ్రీ లెల్లరు మహాసభకు విచ్చేసి సభకు జయప్రదముగ జరిపింప గోరుచున్నాను. మహిళాసభ ది 4-5-24 సంవత్సరం తేదీన జరుపుటకు తీర్మానించడమైనది గాన సత్వేద సాహస్యములను పంపుటకు నవకాళము లేదు. కాబట్టి దేశభక్తిభివృద్ధికి పురుషులతోపాటు శ్రీలక్ష్మీదేవి రాజకీయసాంఘిక విషయములందు తన శ్రద్ధతో తోడ్పడవలసియున్నది. కానమండలములోని శ్రీలంధరు విచ్చేసి సభకు జయప్రదముగ జరిపింప ప్రార్థించు.

దిగుమర్తి వెంకటరత్నమ్మ

గౌరవరీమండల మహిళాసభ కార్యదర్శి

ముల్తరాజు సుబ్బారాయనిగి-కెల్లూరు

నెల్లూరు పురవాసులు, బందరు నోబుల్ కళాశాల చరిత్ర పండితులు నగు శ్రీ ముల్తరాజు సుబ్బారావుగారు నిర్యాణము జెంది ఘోరము 1 1/2 కత్తెరకునున్నది. వారు మండలకొలది ద్రవ్యమార్పింపు చుండినను, తమ కుటుంబపోషణకు మాత్రము కొద్దిగనుంచుకొని, మిగిలినదంతయు బీదవిద్యార్థుల కవ్వములను స్వయముగ గుర్రెట్టి వారి అన్నకస్త్రములకును జీతములకు సాయమునగుచుండిరి. వారి సాయముపొందని బీదవిద్యార్థి, వారి కాలమున బందరు కళాశాలకుండే లేకుండెను. విద్యార్థి బృందమునకేకాక నాటక సంస్థలకు వీరనర్పన ప్రోత్సాహము, ద్రవ్యసహాయమును కర్త నాతీతము. ఇట్టి పుణ్యాత్ములను అకాల మృత్యువు, అకస్మాత్తు గొనపొవుచు ఆంధ్రదేశమునంతయు దుఃఖముద్రము చొచ్చెను. కుటుంబపోషణకార్యముకూడ వీరు ద్రవ్యము చేర్చియుండలేదనియు, కుటుంబపోషణకార్యము కొంత సాయము చేయవలయుననియు విశ్వాసపూరితులగు వారిన్నీ సీతులను, కష్టములను చేరి బందరునందు 'ముల్తరాజు సుబ్బారాయనిగి'ని నెలకొల్పియు, 'ముల్తరాజు సుబ్బారావు మెమోరియల్ కలబ్బు' యను నాటక సంఘమును స్థాపించియు, ఘోరము 1500 రూపములను, నాటక ప్రదర్శనములవలన చేపార్చిరి.

కాని నెల్లూరు పురవాసుల మాత్రము కీర్తిశేషులగు శ్రీ ముల్తరాజు సుబ్బారావుగారు, మండలమునకొనర్పిన సాయమును గుర్తింపకుండట కడుకోచసీనుము. వీరు నెల్లూరు మండలకళాశాల కిద్దార్లు కెంతయో ద్రవ్యసహాయ మొనర్చిరి. 'ఆంధ్ర భాషాభిమాని సమాజము' కీర్తనకలయించుండి, నెల్లూరునందు నాటకకళాపోషణము నశించుచుండిన కాలమున శ్రీ సుబ్బారావుగారు జ్ఞానోదయసమాజము నొకదానిని స్థాపించి ఆసభ కిద్దార్లుగానుండి, యెంతయో పాటుపడిరి. ఆసమాజము కొంత కాలమున కంతరించినన, మఱల ఆసమాజములలో కొందలు ముఖ్యులకు జేర్చి శ్రీ సుబ్బారావుగారి నెల్లూరుఆంధ్రసభ యను నొకదానిని నెలకొల్పిరి. ఈసభకు వారు ఉపాధ్యక్షులుగ నుండిరి. శ్రీ సుబ్బారావుగారు ఈ భయొక్క భగోభివృద్ధికై యెంత పాటుపడియుండినదియు నెల్లూరు మండలవాసులకు తెలియనిదిగాదు. నాటక కళాపోషణమునకై యంతపాటుపడిన శ్రీ సుబ్బారావుగారి ఋణము, నెల్లూరు మండలవాసులను, వారి కుటుంబమును, సమాజసభలను నెల్లూరు తీర్చుకొనగలగ! ఇకనైనా జాగుచేయక మండలవాసు లెల్లరును, వారి కుటుంబములతో పాటుబడి నాటక ప్రదర్శనముల గావించి, అధ్యయనము 1500 లెనను వా కుటుంబపోషణమునకై ప్రోత్సహించు కర్తవ్యము. ఈవిషయమై నెల్లూరుఆంధ్రసభవారును, కుటుంబపోషణకార్యమున ప్రకటించి ప్రభువును 2, 8 నాటకములు ప్రదర్శించినను, యింతకాలమేమియు లేకపెట్టక యుండట కడుకోచసీనుము వారెంత మొత్తము సంపాదించగలిగిలో కూడ తెలియదు. త్వరలో యెల్లరును ఆలోచించెదరుగాక. బందరు పురవాసులొనర్పిన పాటికార్యమైనను నెల్లూరుమండలవాసు లొనర్చుకుండిన మండల గౌరవమునకే పోనికలుగును. శ్రీ సుబ్బారావుగారి కిష్టముల నాటక ప్రదర్శనములలో ప్రఖ్యాతిగాంచి, బిరుదులు, పతకముల పొందినవారు మండలమున ఆ నెతులు గలరు. ఏ సమాజమునక వీరు సంబంధించినను, అందరు నొకటిగజేరి నాటకములు ప్రదర్శించి ధనము పోగుజేసి, వారు కుటుంబమునకు సాయము జేసెదరుగాక యని హెచ్చరించుచున్నాను.

పురవాసి

వ్యతాంత లేఖలు

దక్షిణదేశ దివ్యజ్ఞానసభ

ఈస్టర్న సమావేశము

(మా ప్రత్యేక ప్రతినిధియొద్దనుండి)

అడయాగ, ఏప్రిల్ 21:— దక్షిణదేశ దివ్యజ్ఞానసభ సభ ఈనెల 18 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు ఇచ్చట సమావేశమైనది. అధ్యక్షుడు కేశవ (కానిద రాష్ట్ర) ముఖ్యమంత్రి సుమారు 250 మంది ప్రతినిధులు సభ సలహానించిరి. మైసూరు హైకోర్టు ముఖ్యస్వామ్యమూర్తుల గుడి పాను బహదరు చంద్రశేఖరయ్య జస్టిసు పేపా రామేశ్వరమంతులు శాస్త్రపతి హనుమంతరావు, శ్రీ శంకరనాయకరావు, గుప్త సాహెబు జి. కేశవరావు, డాక్టరు అరంజేలు, డాక్టరు కజిన్ను, మెడంబాబిరాజు గార్లు, మెదలగు వారిలనేకులు సభకు వచ్చినవారిలో ప్రముఖులని చెప్పవచ్చుక.

18-వ తేదీ సాయంత్రము డాక్టరు అరంజేలుగారు సభాకార్యక్రమమును ప్రారంభించుచు, లోక సేవలో కాలము గడప జలంచువారు చేయవలసిన కార్యములను గురించి యొక గంటకు పైగా సమన్వయించిరి.

19-వ తేదీ ఉదయమున సభ మరల ప్రారంభమైనది. నానా రాష్ట్రములలోని శాఖలవారు దివ్యజ్ఞానసమాజమువారి యాదర్శములను చాటుటకు గాను చేయుచున్న ప్రయత్నములను గురించి సభాకార్యదర్శి నివేదికమును చదివిరి. అనాడు సాయంత్రము భారతసమాజమువారి సభ యొక్క జరిగినది పలువురు భారతసమాజమువారు హిందూమత ధర్మములను నవీకరణలను జనునొంది కొనసాగించుటకు చేయుచున్న ప్రయత్నములను గురించి సంభిరావస్వామ్యముల నిచ్చిరి. తరువాత మిస్ టేరి ఎం. ఏ. గారు బాలియ, అంతర్జాతీయ మహోద్యమముల లక్ష్యములను గురించి యావస్థనించిరి. అంతటితో ఆరాటిసభ ముగిసినది.

మహాసభ నిన్నటిదిన ముదమున సమావేశమై దివ్యజ్ఞాన శాఖల వరిపాలనమును గురించి యె, అనిపినెంటుగారి విద్యాలయమును నిర్విఘ్నముగ పోషించుట గాను, సమాజములవారు చేయవలసిన ధర్మములను గురించి యొక గంటకు పైగా సమన్వయించిరి. తరువాత మెడంబాబి అల్లిగారు, అద్దేట్ల సీతారామకృష్ణగారు, ఆర్. శంకరాచార్య సుగార్లు సమాజమువారి యాదర్శములను గురించి యావస్థను నిచ్చిరి. మంజుల రామయ్యగారి “సర్వమత సమామ”

అను నువ్యాస మిచ్చిరి. డాక్టరు కజిన్నుగారు భారత కళలను గురించి యిచ్చిన యావస్థను సభా సభ ముగించినది.

శ్రీశుకుల సభ సమావేశమైనది. డాక్టరు అరంజేలు గారు లోక సేవలకు దెలిసికొనవలసిన ముఖ్యవిషయములను సమావేశ దేశ్యములను ప్రచారించుటకు జేయుటకు ఎట్టి ప్రయత్నములు చేసిన బాగుగా నుండునో దెలుపుచు నొక యుగ కార్య మిచ్చిరి. అంతటితో సభ ముగిసింది. సభ మరల రాబోవు సంవత్సరపు ఈస్టర్న సెలవులలో ఇచ్చట జరుగును.

యువకులసభ

దక్షిణదేశపు యువకులసభ నిన్న యిచ్చట సమావేశమైనది. అరంజేలుగారి భార్యగారు శ్రీమతి బుక్కయ్యగారు సభాధ్యక్షులు జరిపించి, భారతదేశ సమస్యను, ప్రపంచ సమస్యలను జూరకుటకు కొనసాగించుటకు యువకులు చేయవలసిన సేవను గురించి యావస్థనించిరి. తరువాత కొన్ని తీర్మానములు చేయబడినవి. సభ ముగిసినది సమావేశమైనది. డాక్టరు అరంజేలు గారు యువకుల విద్యవత్సరములను గురించి సంభిరావస్వామ్య మొకదాని నిచ్చిరి. అంతటితో ఈ సభ ముగిసినది.

కావలి

(స్వతంత్ర విలేజ్)

రైలు ప్రయాణికుల యిబ్బందులు

ఏప్రిల్ 19:— ప్రయాణికుల వేడియందుటకు తగిన వంతెన కావలిపైనే కొంత లేదు ఎందుకు వానకు గాలికి, నిశచితక చాలివైపుములకు పాటుపడుచున్నాడు. రైలు నిలిచిన కారణములకు బట్టికొట్టుకొనుట ప్రారంభించక ప్రయాణికులు యుద్ధంలో నిలువకలెట్లు పున్నాడు. సాయంత్రము 4 గంటలప్పుడు యిరుద్దియై యుక్తముయిబ్బంది కలగజేయుచున్నది. ఈస్టేషన్లో దినమునకు ముసారు రు 500/లు కలగజేయుచున్నది. ఈస్టేషన్లో దినమునకు ముసారు రు 500/లు కలగజేయుచున్నది. ఈస్టేషన్లో దినమునకు ముసారు రు 500/లు కలగజేయుచున్నది.

స్కూలు ఫయిసల్

వైసర్ల కాలికములు వెలువడినందులకు గాను, యిజ్జలా విద్యార్థులకు మార్కులు నాలుగోవంతు తగ్గించిన దని కడంతి గలదు. తప్పచేసినవారిని కడగొనబాలక, పసిపాపలను కడింప గడంగుట కన్న విచారణలను గుర్తింపి వేరుపడకు. ఇట్టి పొర బాటు యెస్, యెస్. యెస్. నీ, బోర్డువారు చేయవలసిన మానవ్యకము.

హైస్కూలు

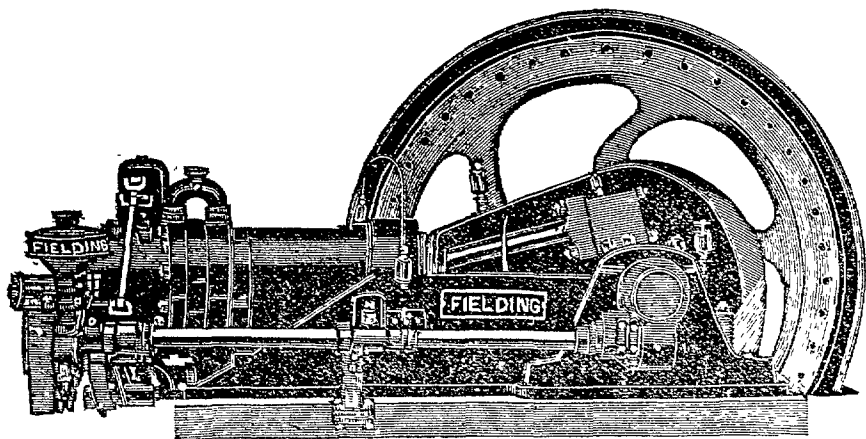
17 తేదీ సాయంత్రము లికిరీ సానైటివారి వార్నింగ్స్ త్వరము జరిగినది. ఎ. బి. యం. స్కూలు (పిన్సిపాలు హెచ్. యల్. వెయిలిగారు సానైటిలు గలది యొక యావస్థను నొకరి. విద్యార్థులకు చాలయ్యుపయోగకరముగ నుండెను.

“ఫీల్డింగు” ప్రసిద్ధి కెక్కిన న్యూట్రెపు కోల్డు వేపరైజరు

క్విక్ స్టార్టింగు శమిడిశల్ క్రూడు ఆయిలు యింజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

ఈ ఏప్రిల్ తేదీ 1 ది నుంచి ధరలు యింకను తగ్గించబడినవి.

సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరైజరు చల్లని స్థితిలో నుండగనే స్టార్టు కాగల ఈ యింజనులను కొనుటవల్ల అనేకలాభములను పొందవచ్చును.

ఈ యింజనులకు క్రూడు ఆయిలు ఖర్చు, సాధారణమైన క్రూడు ఆయిలు యింజనులకు ఆయ్యే ఖర్చులో సుమారు సగముమాత్రమే ఆవును. అన్నిసైజులు యెప్పుడున్న స్టోకులో నుంచబడును. మీకు కావలసిన సైజులకు ఆలస్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

Telegrams: — Sole Agsnts: D. L. Sastry & Co., Post Box No. 203
MACHINISTS 12, Thambu Chetty Street, MADRAS.

చిత్తూరు

(ఒక విలేజ్)

పురపాలక సంఘము

గవర్న మెంటు మాయస్కూలుకు ఎదురుగాయుండు ముక్లోణపురాగాలో నుండు భావిలోనుంచి మండేలకు ఎదురుగాయుండు మాయస్కోడులోనున్న కపాలాశీగురు ఎదురుగాయుండు వీధిలో కాపురముండునటు నీర్లుతీసికొని పోవుచున్నారు. యీ భావిలో నీర్లు చాలాలోతుకు పోయియున్నది. దీనివై ఆ భావిలోనుండే జనలకు కావలసినంత నీర్లు సక్లయిచేయుటకు సాధ్యములేదు. బావిలోనుండు బురదకవెట్టి బావిని కొంత చుట్టుట క్రచ్చి చవలసినది. అత్యాకళ్యకము. పురపాలక సంఘమువారు యీ విషయము తత్క్షణం గమనింతురుగాక.

దొడ్డిపల్లెలో జరిగిన అగ్నివివత్తు

ఈవిల్లెలో యిండ్లు పోగొట్టుకొన్న వార్ల కైక గవర్న మెంటు 8 కి 10 రూపాయల తక్కువగా కిక్కుచెల్లించువార్లకు సభరు 1 కి 3 తాటిచెట్టును 800 వాసాలు (వెదురుకు) మంల ఇండ్లు కట్టుకొనుటకు గాను వుధిశముగా యిచ్చుట గవర్నమెంటువారు శుక్ర శ్రీ దయచేసియున్నార.

విందులు

మంజిల్లా జడ్జిగారైన మ-రా-శ్రీ ఆర్. నారాయణయ్య గారు తమయొక్క కుమార్తెనివాసమున తడుబగళాలో చాలా విభవముగా జరిపిరి.

పురవాసులలో ముఖ్యులయిన వార్లందరికినీ తోటవిందు బ్రాహ్మణులకు భోజనముచెట్టిరి. ఇదియుగాక తండ్రి పూరు సభా సమరావు శేరుగల సంగీతవిద్యార్థుడు గొట్టువాద్యమును సభవారికి అత్యావదము కలగజేయు వాయించిరి. యీ గొట్టు వాద్యము మన హిందూజాతి ప్ర సంగీతయంత్రములలో చాలా పురాతనమునది. దీనిలో ప్రవేశకెంచుట చాలా అరుదు మ-రా-శ్రీ ఆయ్యవారు వచ్చిన వారందరిని గొప్పవారు అని చిన్నవారు అని వ్యత్యాసములే అందని బహుప్రీతితో ఆదరించిరి.

కాలక్షేపము

చిత్తూరుజిల్లా జడ్జిగారైన మ-రా-శ్రీ ఆర్. నారాయణయ్య గారు తమయొక్క కొమార్తెను తమ బంగళాలో చేసిన వివాహమునోత్సవముతో 21 వ తేదీ సాయంత్రం 4 గంటలకు శ్రీమతి సరస్వతీబాయి అయ్యగారు గాలంబుషి చరిత్రము (ఇతి సేనోభ్యావము) హాసకథా రూపముగ చేసిరి. పురవాసులలో ముఖ్యమయినవార్లు అందరున్న శ్రీమన్ను పురములన్ను వచ్చియుండిరి. సాయంత్రం 4 గంటల మొదలు రాత్రి 8 కి 30 గంటలవరకు కాలక్షేపము జరిగినది. భవతిఅయ్యగారి కల కప్పుబడిన సంస్కృత స్లోములు తెలుగు కద్యములన్ను అనేక కద్యములన్ను చాలా స్పష్టముగాను బాగుగానుయుండినవి. సభవారు అందరున్న కద్యము భక్తిలోనున్న సంగీత సంతోషములొనన్ను ఆనందభరితులై యుండిరి.

శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరీ దేవస్థానము

అర్యవైశ్యమహాసభ

ఈసభవారు తమ కేవలమునందు శ్రీరామనవమి మహోత్సవమున చాలా శ్రద్ధాభక్తితో జరుపుచున్నార. (కలి దినమున్ను వుదయమున్న సాయంత్రమున) శాస్త్రీకముగా మోదపోపకార పూజలన్ను వధ్యాహ్నం బ్రాహ్మణ సమారాధన జరుపుచున్నారు. సంకర్షణకు ఆయ్యేభవ్యులను మ-రా-శ్రీ సంస్థల మునిశ్రేష్టిగారే భరించుచున్నారు.

మొట్టిడినం రాత్రి బ్రహ్మశ్రీ అనంతరామభాగవతులు శ్రీ రామదాసుచరితమును హాసకథా కాలక్షేపము చేసిరి. కథ మిగియవరకు వచ్చినవారందరన్ను భక్తిలోనున్న సంగీతములొన్ను ఆనందభరితులై యుండినప్పటికిని అరవము కన్న దము మహారాష్ట్రము మొదలగుభావలలో జ్ఞానము కలిగియున్నార.

శ్రీరామాంజనేయ భజనమందిరము

ఇది బోంజింపేటలో యున్నది. ఈమాస 12 సంవత్సరమును స్థాపించబడినది. దీనికి మూలపురస్కారమున శ్రీమాన్ కన్నయ్యగారు గారు భవగుడు లోపోయినప్పటికిని యీమందిరమునందు ఎక్కువశ్రద్ధ తీసికొని మందిరము స్థాపించినదియెటలు ఈ యాజ్ఞాకమును ధారపోయిచున్నారు. యీ యాజ్ఞాకముగాడా తోడ్పాటుగా చాలామంది సహాయముచేయుచున్నారు. ఈ భవమునందు ప్రతిసంవత్సరము యీ సంగీతమున్ను శ్రీరామనవమి పుక్సరములు చాలా భక్తిశ్రద్ధతో జరుపుచున్నారు.

